

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

**Upravni odjel za
turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj**

KLASA: 053-02/16-01/129
URBROJ: 2170/1-08/2-16-10
Rijeka, 10. listopada 2016.

**INFORMACIJA O UGROŽENOSTI SMREKOVIH ŠUMA
POTKORNJAKOM NA PODRUČJU GORSKOG KOTARA**

Pročelnica:

Melita Raukar, dipl.oec.

Materijal izradila:

Mr.sc. Blaženka Kulić

I. PRAVNI OSNOV

Na temelju članka 52. točke 23. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine PGŽ“ broj 23/09, 9/13 i 25/13 – pročišćeni tekst, dalje u tekstu: Statut) Župan donosi opće i pojedinačne akte, te zaključke sukladno zakonu i drugim propisima, te aktima Skupštine.

Na temelju članka 25. Poslovnika o radu Župana Primorsko-goranske županije („Službene novine PGŽ“ broj 23/14, 16/15, 3/16 i 19/16 – pročišćeni tekst, dalje u tekstu Poslovnik) Župan donosi opće akte za kada je to propisano posebnim zakonom, pojedinačne akte kada rješava o pojedinim pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba, te zaključke. Zaključkom se utvrđuju prijedlozi odluka i drugih općih akata koji se upućuju na usvajanje Skupštini, zauzimaju se stavovi, izražavaju mišljenja, prihvaćaju izvješća i odlučuje o drugim pitanjima iz djelokruga Župana za koja nije predviđeno donošenje drugih akata.

Informacija o problematici ugroženosti smrekovih šuma potkornjakom na području Gorskog kotara temelji se na Zahtjevu kluba članova AM-Ines Strenja Linić-Dina Domijan za sazivanjem sjednice Županijske skupštine „na kojoj će se razmatrati problematika uništenja šuma u Gorskome kotaru pojavom potkornjaka“ koji je upućen 29. rujna 2016. Predsjedniku Županijske skupštine.

II. OBRAZLOŽENJE

1. Uvod

Radi točnog informiranja i razumijevanja problematike koja je nastala gradacijom potkornjaka uvodno donosimo sažeto obrazloženje vezano uz biologiju potkornjaka te uzroke i tijek nastale situacije i ugroženosti smrekove šume u Gorskome kotaru.

Prema interpretaciji prof.dr.sc. Borisa Hrašovca, redovitog profesora u trajnom zvanju na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (kolegij Zaštita šuma, Šumarska entomologija, Fitofarmacija u šumarstvu, Gradacije i monitoring populacija šumskih kukaca...), *pod strukovnim šumarskim pojmom "potkornjaci" podrazumijeva se osobita skupina (podporodica) kukaca kornjaša koji za svoj razvoj trebaju fiziološki oslabjelo stablo (njegove grane, deblo, pa i korijenje) pod čiju se koru izgrizanjem uvlače, formiraju tzv. „bračne komorice“ u kojima se pare, ženke u hodnicima koje su izgrizle odlažu jaja, iz njih se razvijaju ličinke, koje dalje izgrizaju svoje hodnike na kraju kojih se kukulje da bi nakon formiranja nove generacije gotovih kukaca (potomci potonjih koji su se pod koru ubušili) ovi napustili već uvenulo stablo i krenuli u potragu za novim.*

U konkretnom slučaju obične smreke (vrste drveća koja je sada „na udaru“) riječ je o potkornjaku koji ima znanstveni naziv Ips typographus (Linnaeus, 1758), najpoznatiji smrekov potkornjak čiji se prirodni areal rasprostire širom euroazijskog kontinenta. U hrvatskom strukovnom nazivlju poznat je kao smrekov pisar (zbog vizualnog uzorka konzumirane unutrašnjosti smrekove kore kad je otkoramo), ili rjeđe

osmerozubi smrekov potkornjak (zbog osobitog morfološkog detalja na stražnjoj strani pokrivanja na koncu kojeg „strši“ 4 para zubima ili trnovima sličnih izdanaka).

Riječ je o kukcu odavno poznatom europskim šumarima i svim šumoposjednicima koji gospodare (ili štite u kontekstu nacionalnih parkova, parkova prirode i sl.) običnu smreku. Na europskom tlu i kukac (potkornjak) i smreka su domaće, autohtone vrste. Stoga se može reći da je potkornjak na području Gorskog kotara od pamtivijeka isto kao i smreka i ovaj se „dvojac“ tijekom koevolucije međusobno uskladio tako da niti jednom nije u konačnici „stalo“ do toga da drugog nestane – potkornjaku, razmjerno razumljivo, bi bez smreke bio ugrožen opstanak, a smreci potkornjak pomaže prirodnu obnovu i pomlađivanje, kad se stvari promatraju na dugi rok i na velikom području sjevera Europe i Azije.

Prenamnoženje potkornjaka u smrekovima šumama Gorskog kotara neposredna je posljedica šteta od ledene kiše iz veljače 2014. godine. Ogroman broj smrekovih stabala slomljenih vrhova (ledolom), ledom izvaljenih i teško dostupnih smrekovih stabala nakon veljače 2014. omogućili su „razmahivanje“ smrekovom pisaru i realizaciju ogromnog biotičkog potencijala (najčešće dva rojenja godišnje pri čemu populacija raste eksponencijalno, iz generacije u generaciju, iz godine u godinu). Budući da se nije intenzivno i na vrijeme prionulo suzbijanju „točkastih“ izvora gradacije (skupine napadnutih smreka iz kojih još potkornjak nije izletio) na području Čabra, Tršća i Gerova, gdje je situacija najkritičnija, potkornjak se počeo razvijati i u drugim dijelovima Gorskog kotara (primjerice oko Crnog luga, Delnica, Fužina).

Prema prof. dr.sc. B.Hrašovcu da bi se potkornjak dugoročno suzbio, potrebno je poduzeti niz mjera koje idu ka povratku nekih oblika šumarske prakse koja je povijesno napuštena (postala je preskupa) kao što su koranje (bijeljenje) četinjača u redovitim sječama, primjena zaštitnih kemijskih, mehaničkih i biotehničkih metoda zaštite i monitoringa (feromoni) njihovih populacija, dosljedna i kvalitetna provedba šumskog reda (stručni pojam koji ima vrlo precizne, pravilnikom propisane odrednice), primjena najoptimalnijih tehnologija sječe i privlačenja, adaptacija i revizija postojećih planova gospodarenja, kvalitetnije rješenje gospodarenja šumama privatnih šumovlasnika, kvalitetno rješenje za područja prostornog sruza gospodarskih šuma (državnih i privatnih) i šuma nacionalnih parkova (NP Risnjak u ovom kontekstu).

Nažalost, ekstremne klimatske neprilike ponekad su tolikih razmjera da niti najbolje organizirana šumarstva (Europe i SAD-a) ne mogu spriječiti eksplozije smrekovih (i drugih) potkornjaka. U svim tim primjerima „okidači“ su klimatski u vidu orkanskih vjetrova, suše, visokih temperatura inešto rjeđih ali ne i rijetkih pojava ledene kiše.

2. Pregled dosadašnjih aktivnosti

Iako je na području Gorskog kotara prema podacima UPŠ Delnice 73% državnih šuma (99.400 ha), a 27% u privatnom vlasništvu (37.600 ha), upravo su privatni šumovlasnici iz Udruge privatnih šumovlasnika „Čabar“ već krajem 2015.g i ponovo u ožujku 2016.g. zatražili pomoć i podršku Primorsko-goranske županije a vezano za zamijećenu pojavu povećanog broja smrekova potkornjaka i povećano sušenje stabala smreke.

Županija je putem Upravnog odjela za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj, kao jedinica regionalne samouprave na čijem području se prostire Gorski kotar i s obzirom na značaj koji pridaje Gorskom kotaru i šumama, inicirala novi sastanak na ovu temu, nakon onog održanog prije dvije godine, neposredno poslije ledoloma u travnju 2014. godine.

Sastanak je održan dana 29. travnja 2016. godine u prostorijama Hrvatskih šuma d.o.o Zagreb, Šumarije Gerovo na čijem području je problem najizraženiji, s ciljem dogovora glede koordiniranja svih relevantnih institucija i poduzimanja hitnih i nužnih aktivnosti na suzbijanju potkornjaka koji uzrokuje veliko sušenje crnogorice, posebice smreke u šumama Gorskog kotara. Sastanku su se odazvali svi pozvani, uključujući i predstavnika Ministarstva poljoprivrede (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) te institucije iz nadležnosti Ministarstva: Hrvatski šumarski institut, Savjetodavna služba, Hrvatske šume d.d. koje u djelokrugu svojih zakonskih nadležnosti mogu doprinijeti koordinaciji uklanjanja i daljnjeg sprječavanja šteta uzrokovanih potkornjakom u šumama Gorskog kotara.

Na navedenom sastanku donesen je jednoglasan zaključak o potrebi hitnog djelovanja na način da Županija od Ministarstva poljoprivrede zatraži donošenje odgovarajućeg akta kojim bi se omogućilo poduzimanje hitnih mjera za sprječavanje daljnjih šteta u šumama uzrokovanih povećanim brojem potkornjaka bez obzira na vlasništvo, te da se omogući trećim osobama da provode potrebne mjere u privatnim šumama ako to ne čini sam vlasnik. (prilog 1.)

Uporište za navedeno traženje temeljeno je na ovim odredbama Zakona o šumama (NN140/05;82/06129/08;80/10;124/1025/12 i 68/12):

Članak 38.

(1) Trgovačko društvo te pravne osobe koje koriste šume u vlasništvu Republike Hrvatske i šumoposjednici dužni su poduzimati mjere radi zaštite šuma od požara i drugih elementarnih nepogoda i štetnih organizama.

(2) Trgovačko društvo mora nadzirati stanje šuma i pratiti njihovo zdravstveno stanje te poduzimati mjere za suzbijanje štetnih organizama, u skladu s propisima o biljnoj zaštiti.

(3) U šumama šumoposjednika praćenje zdravstvenoga stanja obavlja Šumarska savjetodavna služba, a naređivanje mjera za suzbijanje štetnih organizama Šumarski institut Jastrebarsko (u daljnjem tekstu: Institut).

Članak 39.

(1) Radi provođenja intenzivnoga i trajnog nadzora nad šumskim ekološkim sustavima, s obzirom na štetu izazvanu atmosferskim onečišćenjem i drugim čimbenicima koji utječu na stanje šuma, Ministarstvo donosi program mjera za prikupljanje podataka i uspostavu registra oštećenosti šuma.

(2) Način prikupljanja podataka, mrežu točaka, provedbu i instituciju za provedbu programa, vođenje registra te uvjete korištenja podataka propisuje ministar.

Članak 41.

(1) Trgovačko društvo te pravne osobe koje koriste šume u vlasništvu Republike Hrvatske dužno je osigurati zaštitu šuma u vlasništvu Republike Hrvatske od protupravnog prisvajanja, korištenja i drugih protupravnih radnji te provoditi šumski red.

(2) Županijska skupština, odnosno Skupština Grada Zagreba propisuje koje se mjere zaštite šuma od protupravnog prisvajanja, korištenja i drugih protupravnih radnji, te za provođenje šumskog reda moraju poduzimati u šumama šumoposjednika.

a sve u kontekstu slijedećeg:

Članak 11.

Ukoliko Trgovačko društvo i šumoposjednici, te pravne osobe koje koriste šumu ili šumsko zemljište ne izvrše mjere naređene na osnovi ovoga Zakona i na osnovi njega donesenih propisa, kao i na temelju posebnih propisa, ove će mjere provesti tijelo koji ih je naredilo ili pravna osoba koju ono ovlasti, na trošak Trgovačkog društva, šumoposjednika ili pravne osobe koja koristi šumu ili šumsko zemljište, a bila je dužna izvršiti naređene mjere.

Temeljem Zakona o biljnom zdravlju (NN75/05 i 55/11) članku 2. provodi se, između ostalog praćenje štetnih organizama i procjena opasnosti od štetnih organizama te njihovo suzbijanje.

Članak 5.

(1) Radi pravovremenog otkrivanja štetnih organizama, izvještavanja o njihovoj pojavi i širenju te njihova suzbijanja, nadležna tijela državne uprave, pravne osobe s javnim ovlastima i pružatelji usluga obvezni su provoditi stalni nadzor odnosno surađivati u provođenju stalnog nadzora nad biljem, biljnim proizvodima, zemljištem, objektima i pogonima za preradu, skladištenje i čuvanje bilja i biljnih proizvoda te prijevoznim sredstvima kojima se oni prevoze.

(2) O svakoj novoj i neuobičajenoj pojavi štetnog organizma pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka obvezne su odmah izvijestiti nadležnog inspektora, koji o tome odmah izvješćuje nadležnu upravu.

(3) Provođitelji zdravstvene zaštite bilja u području šumarstva obvezni su, osim u skladu s ovim Zakonom, djelovati i u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima se uređuje područje šumarstva.

Članak 6. - Obveze posjednika i izvještajno-prognozni poslovi

(1) Posjednici su radi otkrivanja pojave i sprječavanja širenja štetnih organizama obvezni pregledavati bilje koje uzgajaju, uključujući obrađene površine, slobodnorastuće bilje, pogone za preradu, skladištenje i čuvanje te sredstva za prijevoz bilja, biljnih proizvoda i drugih nadziranih predmeta, bilo da su njihovi vlasnici ili ih na drugi način upotrebljavaju i postupaju s njima.

(2) O svakoj novoj i neuobičajenoj pojavi štetnog organizma posjednici su obvezni odmah izvijestiti nadležnog inspektora, odnosno druge provoditelje zdravstvene zaštite bilja koji o tome odmah izvješćuju nadležnu upravu.

(3) Radi sprječavanja širenja i radi uništavanja štetnih organizama posjednik bilja obvezan je provoditi mjere koje odredi nadležna uprava.

(4) Ako posjednik ne provede mjere iz stavka 3. ovoga članka, nadležni će inspektor na trošak posjednika povjeriti izvršenje tih mjera pružateljima usluga iz članka 4. stavka 1. podstavka 3. ovoga Zakona.

(5) Radi pravovremenog upozoravanja posjednika o pojavi štetnih organizama i davanja preporuka za njihovo suzbijanje obavljaju se izvještajno-prognozni poslovi.

(6) Ministar donosi program izvještajno-prognoznih poslova iz stavka 5. ovoga članka i određuje nositelje i provoditelje toga programa.

Članak 14.

(4) Ministar određuje granice zaraženog, ugroženog i nezaraženog područja i propisuje mjere otkrivanja, sprječavanja širenja, mjere suzbijanja štetnih organizama te uvjete za ukidanje naređenih mjera i način izvješćivanja posjednika.

Članak 50.

Radi provedbe ovoga Zakona ministar može donijeti sljedeće mjere:

- 3. narediti obveznu suradnju posjednika na suzbijanju štetnih organizama i korištenje njihove opreme u tu svrhu,*
- 4. odrediti granice područja u kojima će se provoditi određene mjere,*
- 7. narediti druge mjere i postupke prijeko potrebne za provedbu ovoga Zakona.*

Članak 51. Djelokrug i poslovi Ministarstva poljoprivrede

- 6. procjenjuje stupanj opasnosti od pojave štetnih organizama i donosi odgovarajuće stručne upute i mjere,*
- 7. izrađuje stručne podloge za određivanje granica zaštićenog područja i područja pod posebnim nadzorom,*
- 8. uspostavlja i vodi upisnike, evidencije i popise,*
- 9. priprema programe preventivnih mjera koje se poduzimaju radi sprječavanja unošenja i širenja štetnih organizama i skrbi se o provedbi tih programa,*
- 10. predlaže mjere sprječavanja, suzbijanja i iskorjenjivanja štetnih organizama, usklađuje njihovu provedbu i prema potrebi ih provodi,*
- 11. obavlja stručni nadzor nad provedbom poslova i zadaća pravnih osoba s javnim ovlastima, u skladu s ovim Zakonom,*
- 12. izvješćuje o pojavama, izbijanju napada i širenju štetnih organizama u zemlji i inozemstvu,*

Članak 64.

Poslove i zadatke koji se odnose na šume, šumaske rasadnike i šumski reprodukcijski materijal, obavlja Šumarski institut, Jastrebarsko.

- 2. prikuplja biološke, meteorološke i druge podatke važne za prognoziranje pojave štetnih organizama,*
- 3. prognozira pojavu štetnih organizama te razvoj i kretanje njihove populacije i određuje optimalne rokove za njihovo suzbijanje,*
- 4. obavlja poslove otkrivanja štetnih organizama,*
- 5. obavlja laboratorijske analize i testiranje bilja, biljnih proizvoda i drugih nadziranih predmeta radi određivanja štetnih organizama i utvrđivanja stupnja zaraze,*
- 6. izvještava o prisutnosti, pojavi i širenju štetnih organizama,*
- 7. procjenjuje rizik od štetnih organizama,*
- 8. razrađuje i predlaže preventivne mjere i mjere suzbijanja štetnih organizama,*
- 9. provodi znanstvena i druga istraživanja iz područja biljnoga zdravstva,*
- 10. daje posjednicima stručna mišljenja u vezi sa zdravstvenom zaštitom bilja,*
- 11. podučava posjednike, pružatelje usluga i druge sudionike uključene u poslove zdravstvene zaštite bilja o štetnim organizmima, fitosanitarnim mjerama i načinu obavljanja pojedinih poslova iz područja biljnoga zdravstva,*
- 15. sudjeluje u pripremi i provedbi programa iz članka 6. stavka 6. i članka 14. stavka 2. ovoga Zakona,*

Iako postojeći zakonodavni okvir i posebna županijska Odluka o mjerama zaštite šuma od protupravnog prisvajanja, korištenja i drugih protupravnih radnji, te za provođenje šumskog reda u šumama šumoposjednika na području Primorsko-goranske županije („Službene novine PGŽ“ broj 47/08) obvezuju na provođenje šumskog reda i odgovarajućih mjera, isto se u praksi provodi nedostatno iz različitih objektivnih razloga: neriješeni imovinsko pravni odnosi, vlasnici su starije životne dobi, financijski razlozi, nedovoljna educiranost, nedostatni kapaciteti itd. ...

Dakle, i bez da su inicirani sastanci vezano za povećani broj potkornjaka, prethodno navedene stručne službe i institucije trebale su isto predvidjeti i utvrditi, predložiti i naložiti poduzimanje mjera i pratiti njihovo izvršenje. Međutim, u praksi je izostalo odgovarajuće djelovanje kako od strane šumoposjednika tako i Hrvatskih šuma, odnosno definiranje obaveznih mjera i nadzor nad njihovom provedbom.

Da je šumarska struka prepoznala problem svjedoči i znanstveno-stručni skup „Posljedice katastrofalnog ledoloma u veljači 2014.g. na šume Gorskog kotara“ održan u Delnicama 17. i 18. lipnja 2016.g. s terenskim obilaskom oštećenih sastojina, u organizaciji Hrvatskog šumarskog društva, a koji je podržala i Primorsko-goranska županija.

Primorsko-goranska županija imenovala je, na traženje Ministarstva, predstavnicu Županije u Povjerenstvo za izradu Naredbe o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suzbijanja potkornjaka u šumama Gorskog kotara (Prilog 2), koja je prisustvovala sastanku u Ministarstvu 30. lipnja 2016. godine, gdje je zaključeno:

1. Ministarstvo se obvezuje ispitati pravne mogućnosti provedbe mjera sprečavanja širenja potkornjaka u šumama u privatnom vlasništvu bez nužne suglasnosti vlasnika.
2. Zadužuje se Županija (?) i Savjetodavna služba da u suradnji sa Udrugom privatnih šumovlasnika informiraju i pozovu šumoposjednike na provedbu mjera za sprečavanje širenja potkornjaka.
3. Zadužuje se Hrvatski šumarski institut i Šumarski fakultet da dostave u pisanom obliku mjere i prioritete za smanjenje šteta i kontrolu potkornjaka.

Prijedlog mogućeg rješenja u kontekstu Zakona o vlasništvu dostavljeno je od strane Ministarstva poljoprivrede 7. rujna 2016. s mišljenjem Ministarstva pravosuđa i bilješkom sa sastanka održanog 30. lipnja 2016. (Prilog 3.). Navedeni dopis i mišljenje Ministarstva pravosuđa detaljno je razmotreno u Županiji te je u vezi s prijedlogom njegove provedbe (sekvestracija koju pokreće Župan, gradonačelnik ili načelnik) ocijenjeno da za sada nisu ispunjeni zakonski uvjeti za provedbu instituta sekvestracije ili privremenog upravljanja stvari, a također su upitni i resursi za njegovu provedbu poput financija i kadrova.

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ovlašćuje Općinskog načelnika, gradonačelnika odnosno župana da ograniče tuđe pravo vlasništva uspostavom privremenog upravljanja stvarju (sekvestracija), ali isključivo pod uvjetima i na način propisan tim zakonom¹.

¹ Članak 32. stavak 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“ broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, u daljnjem tekstu: Zakon o vlasništvu)

Za uspostavljanje sekvestracije u ovom slučaju moraju biti zadovoljene sljedeće pretpostavke:

1. zaraza šuma štetnim organizmima mora biti tolikog intenziteta da ugrožava sigurnost prirode i ljudskog okoliša (javni interes),
2. vlasnici ne poduzimaju mjere zaštite šuma od štetnih organizama koje su dužni poduzeti u skladu sa zakonom radi zaštite prirode i ljudskog okoliša,
3. vlasnike se ne može prisiliti na poduzimanje tih mjera
4. intenzitet ugroženosti prirode i ljudskog okoliša i nastale odnosno potencijalne štete mora biti razmjernan mjeri ograničavanja prava vlasništva uspostavom sekvestracije

Problematično je što nema mjerljivih i objektivnih kriterija po kojima bi se procijenilo da li je ograničenje prava vlasništva uspostavom sekvestracije opravdano, odnosno nema pravila kada je javni interes dovoljno ugrožen da bi se ona primijenila, a u praksi institut nije zaživio dovoljno da se isto utvrdi poredbenom metodom.

Ministarstvo poljoprivrede zakazalo je novi sastanak održan 30.09.2016. godine na kojem su uz predstavnike svih relevantnih institucija koji su sudjelovali i na prethodnim sastancima bili nazočni i predstavnici Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Nacionalnog parka „Risnjak“ te predstavnici JLS s područja Gorskog kotara (Čabar, Delnice, Fužine), na kojem se raspravljalo o mogućem modelu i planu za postupanje radi sprečavanja širenja i suzbijanja potkornjaka u šumama Gorskog kotara. Do zaključenja pisanja ovog materijala zaprimljena je nepotpisana bilješka s navedenog sastanka putem e-maila (Prilog 4.).

Na navedenom sastanku prezentiran je načelni akcijski plan kako je Ministarstvo zamislilo riješiti problem. Glavna zapreka i u dosadašnjim postupanjima bilo je mogućnost ulaska u privatno vlasništvo, za čije rješenje se iznašla mogućnost sekvestracije kada je to potrebno radi zaštite prirode i ljudskog okoliša. Prema navodima razmotreno je nekoliko mogućih smjerova. Inicijalni prijedlog je da se temeljem Zakona o biljnom zdravstvu donese odluka kojom će se odrediti aktere koji su dužni poduzimati određene mjere, a sastavni dio te Oduke bio bi Plan aktivnosti koji bi propisao detaljne aktivnosti:

- izrada popisa katastarskih čestica i karte demarkiranih područja
- propisivanje mjera zaštite s preciznim rokovima provedbe
- gdje je poznati vlasnik k.č - većina njih je već poduzela neke mjere
- poznati vlasnik koji ne provodi mjere – angažirati treću stranu - ovlastiti Hrvatske šume d.o.o. da provedu mjere na temelju neprovođenja rješenja inspektora od strane vlasnika
- za šume neriješenog imovinsko-pravnog stanja – šumarska inspekcija utvrdi da nisu poznati vlasnici odnosno da nemaju kome dostaviti rješenje i narediti mjere, o tome izvještava jedinicu regionalne ili lokalne samouprave (ovisno o dogovoru tko će vršiti sekvestraciju) te ta osoba pokreće postupak privremenog upravljanja tim površinama.

„Kad je radi zaštite interesa i sigurnosti države, prirode, spomenika kulture, ljudskoga okoliša ili zdravlja ljudi određeno da je vlasnik na temelju zakona dužan nešto poduzeti glede vlastite stvari, a njega se na to ne može prisiliti, općinski načelnik, gradonačelnik odnosno župan je ovlašten uspostaviti privremeno upravljanje tom stvarju (sekvestraciju) primjenjujući na odgovarajući način pravila o privremenom skrbništvu nad ostavinom za slučaj da su nasljednici nepoznati ili nepoznatoga boravišta, ako posebni zakon ne određuje što drugo.“

Prijedlog je da se zbog raštrkanosti i usitnjenosti katastarskih čestica u sekvestraciju daju veće površine i to odjednom, te da ih se potom daje u zakup kako to predviđa Zakon o vlasništvu. Predlaže se da period zakupa bude 3-5 godina u kojem roku bi se zakupoprimalac obvezao na sanaciju i obnovu te površine te da se razmotri Hrvatske šume d.o.o. kao potencijalnog zakupca jer oni imaju potrebne kapacitete da odrade taj posao. Financiranje svih tih aktivnosti provodilo bi se iz sredstava naknade OKFŠ-a, obzirom da zakon predviđa ta sredstva za sanaciju i obnovu. Sa prvim aktivnostima se može započeti odmah, te do kraja godine ući u institut privremenog upravljanja kako bi do početka nove sezone bili spremni za akciju na terenu. Ogledni primjer trebale bi biti fakultetske šume, mada i u njima, uz sve poduzete mjere, gradacija štetnika nije u potpunosti zaustavljena.

Na navedeni prijedlog bilo je izneseno niz primjedbi i operativnih pitanja te je ocijenjen kao teoretski dobar ali operativno teško provediv i dugotrajan prvenstveno zbog nedostatnih resursa. U konačnici dogovoreno je da će Ministarstvo poljoprivrede putem Inspekcije, a u suradnji s Hrvatskim šumama i Savjetodavnom službom izaći na teren i prikupiti podatke o katastarskim česticama gdje se nalaze zaražene smreke u najskorijem roku (1-2 mjeseca), te ako bude potrebno isto će donijeti odluku i naredbu odnosno odgovarajući akcijski plan postupanja.

Na sastanku je izneseno i mišljenje Ministarstva zaštite okoliša i prirode vezano uz postupanje u Nacionalnom parku Risnjak. Tom prilikom je rečeno da je na području Nacionalnog parka „Risnjak“ učešće smreke oko 5%. U nadležnom Ministarstvu zaštite okoliša i prirode smatraju da šume u NP ne mogu znatno utjecati na ostale šume Gorskog kotara, posebice stoga jer se šume Nacionalnog parka Risnjak tretiraju na drugi način odnosno kao šumski ekosustav u kojem je pored svih živih vrsta i potkornjak sastavni dio te šume te se ne bi trebao remetiti prirodni proces koji se tamo odvija.

Dana 5. Listopada 2016. godine održana je u Delnicama Koordinacija načelnika i gradonačelnika Gorskog kotara na temu „Problematika ugroženosti goranskih šuma smrekovim potkornjakom“. Uz predstavnike JLS I PGŽ sjednici su prisustvovali predstavnici Udruga privatnih šumovlasnika iz Čabra i Delnica, predstavnici Hrvatskih šuma podružnice Delnice, predstavnici Savjetodavne službe i predstavnici medija na kojem su svi gradonačelnici i načelnici upoznati sa tijekom i zaključcima sa sastanka koji je održan u 30. rujna u Ministarstvu poljoprivrede. Predstavnici Savjetodavne službe dostavili su tom prilikom procjenu štete na smreci uzrokovanu potkornjakom u privatnim šumama iz koje je vidljivo da je udio smrekovih šuma u ukupnoj drvnj zalihi u privatnim šumama oko 15%, a od toga je prema procjeni Savjetodavne službe zaraženo oko 17% i to najviše na području grada Čabra odnosno gospodarskih jedinica Čabar, Sv.Gora i Prezid. (Prilog 5.)

S obzirom na sve prethodno navedeno kao i uzimajući u obzir nečinjenje odgovornih institucija u odnosu na dinamiku i provedbu konkretnih mjera koje bi dale rezultate, Župan Primorsko-goranske županije je dana 6. listopada 2016. donio Odluku o proglašenju elementarne nepogode za područje Gorskog kotara (privitak 6) kojom se između ostalog obvezuju gradska/općinska povjerenstva da obave izvid šteta na terenu, te u roku od 50 dana izrade konačno izvješće o nastaloj šteti na području pojedine općine i grada te isto dostave Županijskom povjerenstvu za procjenu šteta od elementarnih nepogoda.

Sa strane Županije od navedenih institucija zatraženi su podaci o stanju državnih i privatnih šuma, procjeni ugroženosti kao i stanju populacije smrekova potkornjaka, te procjeni šteta nakon proglašenja elementarne nepogode koji do sada nisu službeno i javno prezentirani, no do pisanja ovog teksta isti nisu još pristigli. Isto će se uključiti u materijal koji bi se proslijedio Skupštini na razmatranje, zajedno s preliminarnom procjenom šteta nakon proglašenja elementarne nepogode.

4. Zaključno

Biološki proces i povećana gradacija smrekova potkornjaka kao izravna posljedica elementarne nepogode ali i klimatoloških promjena ukazali su na sve slabosti postojećeg sustava gospodarenja i upravljanja šumama, iako su šume i šumska zemljišta dobra su od interesa za Republiku Hrvatsku te imaju njezinu osobitu zaštitu. Šume i šumska zemljišta specifično su prirodno bogatstvo te s općekorisnim funkcijama šuma uvjetuju poseban način upravljanja i gospodarenja što je definirano i zakonima, te traži odgovorno postupanje svih čimbenika.

Ova problematika ponovo je aktualizirala već poznate probleme: nerješene imovinsko pravne odnose, nesređene zemljišne i katastarske knjige, loše stanje nerazvrstanih cesta i šumskih puteva, nedovoljnu kapacitiranost stručnih službi, nedostatak jasno definiranih nadležnosti i odgovornost. I konačno sve se to ponovo prelama na području Gorskog kotara, prostorne cjeline ionako opterećene depopulacijom, lošijom komunalnom infrastrukturom, dijelom prometno izolirane, gospodarski slabije razvijene.

PRILOG 1: Dopis Odjela prema Ministarstvu poljoprivrede od 25. svibnja 2016. sa Zapisnikom sa sastanka na temu 'Problematika šteta od potkornjaka' (KLASA: 053-02/16-01/129, URBROJ: 2170/1-08/7-16-2 od 29. travnja 2016. godine).

PRILOG 2: Dopis Ministarstva poljoprivrede za imenovanje predstavnika u Povjerenstvo od 6. lipnja 2016. i Odluka o imenovanju predstavnika PGŽ u Povjerenstvo za izradu Naredbe o poduzimanju mjera za sprečavanje širenja i suzbijanje potkornjaka u šumama Gorskog kotara od 13. lipnja 2016.

PRILOG 3: Dopis Ministarstva poljoprivrede od 7. rujna 2016. s mišljenjem Ministarstva pravosuđa i bilješkom sa sastanka održanog u Ministarstvu 30. lipnja 2016. na temu 'Problematika šteta od potkornjaka'.

PRILOG 4: Bilješka sa sastanka održanog u Ministarstvu 30. rujna 2016. vezanog uz sprječavanje širenja i suzbijanje potkornjaka u šumama Gorskoga kotara.

PRILOG 5: Bilješka sa Koordinacije načelnika i gradonačelnika Gorskog kotara na temu „Problematika ugroženosti goranskih šuma smrekovim potkornjakom“ od 5. listopada 2016. s procjenom Savjetodavne službe o šteti na smreci uzrokovanoj potkornjakom u privatnim šumama na području Gorskog kotara..

PRILOG 6: Odluka o proglašenju elementarne nepogode za područje Gorskog kotara od 6. listopada 2016.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA

Za provođenje ovih odluka nije potrebno osigurati sredstva u Proračunu Primorsko-goranske županije.

IV. PRIJEDLOG ZAKLJUČKA

Slijedom navedenog Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj predlaže Županu Primorsko-goranske županije da donese zaključak u tekstu kako slijedi:

Na temelju članka 52. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine PGŽ“ broj 23/09, 9/13 i 25/13 - pročišćeni tekst) i članka 25. Poslovnika o radu Župana Primorsko-goranske županije („Službene novine PGŽ“ broj 23/14, 16/15 i 3/16) Župan Primorsko-goranske županije, dana _____ 2016. godine, donio je sljedeći

Z a k l j u č a k

1. Prihvaća se Informacija o problematici ugroženosti smrekovih šuma potkornjakom na području Gorskog kotara i prosljeđuje Županijskoj skupštini na razmatranje
2. Traži se od Ministarstva poljoprivrede hitno donošenje Naredbe o provedbi mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje štetnog organizma *Ips typographus* (L.) - osmerozubi smrekin pisar i operativnog akcijskog plana za njezinu provedbu
3. Traži se od Ministarstva poljoprivrede, Hrvatskog šumarskog instituta, Savjetodavne službe i Hrvatskih šuma d.o.o. da izrade akcijski plan pošumljavanja šumskih područja koje će se sanirati radi obnove šumskog fonda
4. Predlaže se razmotriti izmjene Zakona o šumama u pravcu omogućavanja interventnog djelovanja u slučaju veće ugroze šuma i šumskih površina bez obzira na vlasništvo
5. Predlaže se razmotriti decentralizirani model organiziranja i upravljanja državnim šumama putem nadležnog trgovačkog društva

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
Upravni odjel za turizam,
poduzetništvo i ruralni razvoj

Klasa: 053-02/16-01/129
Urbroj: 2170/1-08/7-16-03
Rijeka, 25. svibnja 2016.

Ministarstvo poljoprivrede ✓
Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije
Planinska 2a, 10000 Zagreb
Ivica Francetić, mr.spec.šum., pomoćnik ministra;

Predmet: Molba za poduzimanjem hitnih i nužnih aktivnosti i mjera na suzbijanju šteta uzrokovanih potkornjakom u šumama Gorskog kotara

Poštovani

ovim putem želimo Vas obavijestiti da je Primorsko-goranska županija kao jedinica regionalne samouprave na čijem području se prostire Gorski kotar inicirala sastanak koji je održan dana 29. travnja 2016. godine u prostorijama HŠ, Šumarije Gerovo s ciljem dogovora glede koordiniranja svih relevantnih institucija i poduzimanja hitnih i nužnih aktivnosti na suzbijanju potkornjaka koji uzrokuje veliko sušenje crnogorice u šumama Gorskog kotara (zapisnik u prilogu).

Sastanku su se odazvali svi pozvani, uključujući i predstavnika Ministarstva te institucije iz nadležnosti Ministarstva: Hrvatski šumarski institut, Savjetodavna služba, Hrvatske šume d.d. na čemu Vam se zahvaljujemo budući je doprinijelo kvaliteti rasprave.

Nakon izlaganja prof.dr.sc. Hrašovca sa Šumarskog fakulteta iz Zagreba koji je ukazao na problematiku povećanog broja potkornjaka koji uzrokuje sušenje crnogorice u šumama naročito na području Grada Čabra, kao nastavak na isto stanje u susjednoj Republici Sloveniji, dvije godine nakon elementarne nepogode – ledoloma. Blaže zime nakon toga stvorile su preduvjete za povećani broj ovih nametnika iznad uobičajenog. Hrvatske šume d.d. u gospodarenju šumama u državnom vlasništvu poduzimaju mjere praćenja stanja i sprečavanja daljnjeg širenja, no problem se ne rješava u šumama privatnih šumoposjednika. Iako i zakonodavni okvir i posebna županijska odluka o mjerama zaštite šuma obvezuju na provođenje šumskog reda i odgovarajućih mjera, isto se u praksi provodi samo djelomično iz različitih objektivnih razloga: neriješeni imovinsko pravni odnosi, vlasnici su starije životne dobi, financijski razlozi, nedovoljna educiranost itd. ...čije otklanjanje zahtijeva duži vremenski period.

Na navedenom sastanku donesen je jednoglasan zaključak o potrebi hitnog djelovanja na način da se od Ministarstva poljoprivrede zatraži donošenje odgovarajućeg akta kojim bi se omogućilo poduzimanje hitnih mjera za sprječavanje daljnjih šteta u šumama uzrokovanih povećanim brojem potkornjaka.

Ministarstvo poljoprivrede jedino je (zakonski) nadležno i ovlašteno predlagati obavezu provođenja određenih (dodatnih) mjera zaštite šuma (u vidu naredbe ili posebnog pravilnika). Isto bi trebalo omogućiti da se propisane mjere mogu provoditi na cijelom području bez obzira na vlasništvo šume te da se omogući trećim osobama da provode potrebne mjere u šumama ako to ne čini sam vlasnik, za što, mišljenja smo, postoji uporište u zakonskim odredbama (čl. 11. Zakon o šumama).

Molimo Vas stoga da u suradnji sa spomenutim institucijama inicirate poduzimanje potrebnih radnji kako bi se nakon ledoloma spriječila nova katastrofa koja prijeti šumama na području Gorskog kotara.

S poštovanjem,

led, i
Pročelnica
Melita Raukar, dipl.oec.

Privitak: Zapisnik sa sastanka u Gerovu od 29.4.2016.

Dostaviti:

1. Naslovu;
2. Ministarstvo poljoprivrede, Kabinet ministra ✓
Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb
3. Ured županije, PGŽ, ovdje
4. Sudionicima sastanka, svima
5. Pismohrana.

Obavijest "AR"
ona pu
30.5.2016.
led, i

OTPREMIJENO
31-05-2016

Sudionici sastanka:

1. **Ministarstvo poljoprivrede,**
Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije
Planinska 2a, 10000 Zagreb
Gdin, Anđelko Grospić ✓
2. **Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu,**
Prof.dr.sc. Boris Hrašovec/
Svetošimunska cesta 25, 10000 Zagreb
3. **Hrvatski šumarski institut** ✓
Cvjetno naselje 41, 10450 Jastrebarsko
N/r Dr.sc. Milan Pernek
4. **"HRVATSKE ŠUME" d.o.o. Direkcija Zagreb**
Ljudevita Farkaša Vukotinovića 2, 10 000 Zagreb
N/r. Ivan Ištok, Jasna Molc ✓
5. **"HRVATSKE ŠUME" UŠP Delnice,**
Srećko Petranović, dipl.ing.šum. voditelj, Supilova 32 Delnice ✓
6. **Savjetodavna služba**
Savska cesta 41
(PT Zagrepčanka - Anex) N/r Maja Pleše
10000 Zagreb, Hrvatska
7. **Savjetodavna služba, Podružnica PGŽ**
Trg 138. brigade HV broj 4, 51300 Delnice
N/R Maja Bukovac, Goran Šoštarić ✓
8. **Mreža udruga privatnih šumovlasnika Gorskog kotara**
Siniša Lakota, predsjednik; Šumarska 7, 51307 Prezid ✓
9. **Centar za brdsko planinsku poljoprivredu,**
Gdin. Dalibor Šoštarić, Karolinska cesta 87, Stara Sušica
10. **Grad Čabar**
Gđa. Vesna Kovač, Narodnog oslobođenja 2, 51306 Čabar ✓
11. **Pismohrana, ovdje** ✓

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

ZAPISNIK SA SASTANKA

Sazivač	Ime i prezime	Potpis
	Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj	

Naziv sastanka:	Problematika šteta od potkornjaka
------------------------	--

1.	Mjesto:	U prostorijama šumarije Gerovo	Početak:	9:00 sati
	Dan i datum:	29.04.2016.	Završetak:	11:00 sati

2.	Prisutni:	<ol style="list-style-type: none">1. Melita Raukar, pročelnica UO za TPIRR2. mr.sc. Blaženka kulić, savjetnica u UO za TPIRR3. Vesna Kovač, Grad Čabar4. Anđelko Grospić, Ministarstvo poljoprivrede5. prof.dr.sc. Boris Hrašovec, Šumarski fakultet Zagreb6. dr.sc. Milan Pernek, Hrvatski šumarski institut7. Ivan Ištok, Hrvatske šume d.o.o. Zagreb - Direkcija8. Jasna Molc, Hrvatske šume d.o.o. Zagreb – Direkcija9. Srećko Petranović, Hrvatske šume UŠP Delnice10. mr.sc. Željko Kauzlarić, Hrvatske šume UŠP Delnice11. Goran Bukovac, Hrvatske šume UŠP Delnice12. Maja Pleše, Savjetodavna služba Zagreb13. Maja Bukovac, Savjetodavna služba PGŽ14. Goran Šoštarić, Savjetodavna služba PGŽ15. Siniša Lakota, Mreža udruga privatnih šumovlasnika Gorskog kotara16. Davor Košmrlj, Mreža udruga privatnih šumovlasnika Gorskog kotara17. Dalibor Šoštarić, Centar za brdsko-planinsku poljoprivredu
-----------	------------------	--

3.	Odsutni:	-
-----------	-----------------	---

4.	Dnevni red:	<ol style="list-style-type: none">1. Dogovor glede koordiniranja i poduzimanja hitnih i nužnih aktivnosti i mjera na suzbijanju šteta uzrokovanih potkornjakom u šumama Gorskog kotara.
-----------	--------------------	---

Tijek izlaganja i rezultati sastanka

Ad 1. Sažetak izlaganja i rasprave

Melita Raukar pozdravila je sve prisutne i zahvalila se na odazivu svih pozvanih sudionika sastanka i HŠ, Šumariji Gerovo na gostoprimstvu.

Naglasila je kako je Primorsko-goranska županija inicirala ovaj sastanak i preuzela ulogu koordinatora iz razloga jer se Gorski kotar prostire na njenom području te da se okupljanjem svih relevantnih institucija nastojalo omogućiti svima da iznesu svoj problem i da se zajednički iznađe način kako dalje djelovati s osnovnim ciljem razmjene iskustva i predlaganja mogućih aktivnosti radi sprečavanja daljnjih šteta u šumama sada konkretno od povećanog broja potkornjaka, a što je uvjetovano između ostalog i elementarnom nepogodom.

Potom je predala riječ **mr.sc. Blaženki Kulić**, savjetnici za lovstvo i šumarstvo u Upravnom odjelu za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj koja je bila moderatorica sastanka. B. Kulić, pozdravila je prisutne i pozvala ih da se kratko osobno predstave.

U uvodnom dijelu istaknula je da se Županiji obratila Udruga privatnih šumovlasnika „Čabar“ i upoznala ih s problemom širenja potkornjaka odnosno sušenja stabala smreke. Potom je zamolila **prof.dr.sc. Borisa Hrašovca** da ukratko iznese saznanja koja ima vezano uz problematiku šteta koju uzrokuje velika brojnost potkornjaka kako na području Gorskog kotara tako i s područja Slovenije s obzirom na nedavno održano savjetovanje na tu temu u Sloveniji.

Prof.dr.sc. B. Hrašovec zahvalio se na pozivu na sastanak. Istaknuo je kako je ovakav sastanak trebalo održati puno ranije. Podsjetio je da je struka još 16. travnja 2014. godine na sastanku koji je održan u Gorskom kotaru nakon ledoloma predvidjela i upozorila da će biti potkornjaka jer su isti povezani s količinom dostupnog materijala. Naglasio je da je riječ o prirodnoj pojavi širenja tih nametnika koju je dodatno potaknuo ledolom 2104. godine, a razvoju tih nametnika pogodovale su i više temperature koje su vladale te i naredne zime. Potkornjak u pravilu napada fiziološki slabija stabla, ali kad njihov broj naraste onda prelaze i na zdrava što se sada zbiva. Rekao je kako je u Sloveniji čak 30 posto etata smreke, odnosno 1,8 milijuna kubika smrekovih stabala poharao potkornjak. Da bi se te nametnike zaustavilo jedino rješenje je sječa stabala, i to ne onih koja su već osušena i s kojih su potkornjaci prešli na druga, već onih koja su tek zaražena potkornjakom i čijim ih je rušenjem moguće uništiti.

Mr.sc. B. Kulić, ukazala je na odredbe čl. 38. st.3. Zakona o šumama koji propisuje da u šumama šumoposjednika praćenje zdravstvenog stanja obavlja Savjetodavna služba, a naređivanje mjera za suzbijanje štetnih organizama Hrvatski šumarski institut. Također je istaknula da je Županija u prosincu 2008. godine donijela *Odluku o mjerama zaštite šuma od protupravnog prisvajanja, korištenja i drugih protupravnih radnji, te za provođenje šumskog reda u šumama šumoposjednika na području Primorsko-goranske županije (Službene novine PGŽ 47/08)* kojom su propisane mjere koje poduzima šumoposjednik gdje je člankom 9. između ostalog propisano da je panjeve četinjača i deblje grane koje ostaju u sastojini nakon sječe potrebno okorati ili tretirati sredstvima za suzbijanje potkornjaka te nastavno na članak 10. koji propisuje da su u slučaju biljnih bolesti i štetnika, šumoposjednici dužni poduzimati mjere u cilju suzbijanja i sprečavanja širenja zaraze na okolne sastojine.

S tim u svezi pozvala je predstavnika Hrvatskog šumarskog instituta da se očituje u kojim mjeri su oni upoznati sa stanjem na terenu te da li su eventualno u postupku propisivanja posebnih mjera s obzirom na trenutačno stanje s potkornjakom u šumama Gorskog kotara.

Dr.sc. Milan Pernek, također se osvrnuo na prethodno iznesenu konstataciju da su još 2014. godine upozoravali na vjerojatnu pojavu velikog broja potkornjaka nakon što je šumu uništio ledolom. Naglasio je da na žalost nema interesa za projekte i transfer

znanja. Slaže se da je situacija s potkornjakom ozbiljna, međutim kako to nije problem koji svoj razmjer ima na razini Hrvatske, ali svakako ima na području Gorskog kotara. S tim u svezi Institut nije propisivao mjere, a otegotnu okolnost vidi i u imovinsko pravnim odnosima odnosno nepoznatim vlasnicima privatnih šuma.

Ivan Ištok, ispred Predsjedništva uprave Hrvatskih šuma d.o.o. Zagreb, ističe da je Država dala ovlasti Institutu da predlaže mjere. Smatra da treba donijeti Akcijski plan kojim bi se definirale aktivnosti i rokovi, a Županija bi trebala imati ulogu koordinatora. Naglasio je da su Hrvatske šume izvršile sanaciju državnih šuma pogođenih ledolomom te da se provode mjere suzbijanja potkornjaka, no glavni problem ostaju žarišta iz privatnih šuma u koja oni ne mogu ulaziti. Zbog toga bi s nadležnim institucijama trebalo vidjeti mogućnosti oko stvaranja posebne zakonske odredbe kojom bi se u ime zaštite šume moglo reagirati i u zaraženim privatnim šumoposjedima jer je pitanje vlasništva u ovom slučaju manje važno od ogromne štete koja prijete.

Andelko Grospić ispred resornog Ministarstva poljoprivrede također je istaknuo da su aktualne zakonske odredbe definirale da mjere u privatnim šumama propisuje Hrvatski šumarski institut, a mjere zdravstvenog stanja prati Savjetodavna služba. Za eventualnu mogućnost da u privatne šume mogu ući treće osobe koje bi uklanjanje zaražena stabala smreke sa privatnih šumoposjeda trebalo bi mijenjati Zakon o šumama, te u svezi s tim predlaže pokretanje takvih izmjena kroz osnivanje radne skupine za izmjenu Zakona o šumama.

Jasna Molc iz Direkcije Hrvatskih šuma, Službe za ekologiju smatra da je ovaj sastanak na kojem su prisute sve relevantne institucije relevantna osnova na temelju koje se može zatražiti od Ministarstva poljoprivrede da propiše mjere i aktivnosti koje bi se poduzimale u šumama neovisno o vlasništvu.

Maja Pleše ispred Savjetodavne službe iz Zagreba, istaknula je da oni putem svojih zaposlenika na terenu prate zdravstveno stanje. Međutim ističe problem nedovoljnog broja zaposlenika i nedostatak financijskih sredstava. S tim u svezi uputila je apel Županiji da financijski podrži nabavku većeg broja klopki za potkornjake koje bi osim praćenja kretanja služile i za suzbijanje širenja.

Prof.dr.sc. B. Hrašovec, napomenuo je da klopke u ovoj fazi brojnosti potkornjaka nisu više učinkovite. Istaknuo je da postoje učinkovitije metode poput insekticidnih mreža (Storanet i Trinet). Međutim, iako se iste primjenjuju u Republici Sloveniji u Hrvatskoj još nije moguća njihova primjena jer nije poznato da li je ishodovana dozvola za upotrebu nadležnog Ministarstva poljoprivrede.

Goran Šoštarić iz Savjetodavne službe podružnice u Čabru izvijestio je da se intenzivno započelo s edukacijom privatnih šumovlasnika vezano uz prepoznavanje zaraženih stabala te mjerama sanacije. No, problem je u malom odazivu na predavanja. Osim toga problem pričinjavaju i nedovoljni kapaciteti za rad u šumi, odnosno nedostatak poduzetnika ovlaštenih za sječu i izradu stabala.

Maja Bukovac iz Savjetodavne službe podružnice u Delnicama osvrnula se na činjenicu da je sada najviše pogođen čabarski kraj no istaknula je da se i u okolici Delnica primjećuje sušenje i zaraženost potkornjakom. S tim u svezi postavila je pitanje da li postoji mogućnost da se širenje zaraze prema Ravnoj gori zaustavi ako bi se na tom području postavljale klopke. Također je postavila pitanje koliko je opravdano forsirati pošumljavanje smrekom s obzirom na problem potkornjaka, a uz to je naglasila da nema dovoljno sadnog materijala.

Prof. dr.sc. B. Hrašovec odgovorio je da bi u tom slučaju postavljanje klopki bilo opravdano, no da je puno važnije da se provodi redovita sječa.

Mr.sc. Željko Kauzlarić iz Službe za ekologiju Uprave šuma podružnice Delnice, istaknuo je da je gotovo ¾ privatnih šuma zaraženo potkornjakom te da je važno držati predavanja privatnim šumovlasnicima kako bi na vrijeme znali prepoznati prisustvo potkornjaka i adekvatno reagirati.

Dr. sc. M. Pernek naglasio je da je jako važno tražiti zaražena stabla koja potom treba sjeći i spaliti te kako je jedno od rješenja uspješno primijenjenih u EU zemljama stvaranje tzv. pufer zona, kilometarskih površina na kojima se šuma potpuno posječe čime se zaustavi širenje nametnika. No kako su u Hrvatskoj isprepletene privatne i državne šume, takvo bi rješenje moguće bilo jedino posebnim pravnim aktom, uredbom, koja bi nadilazila propise o privatnom vlasništvu.

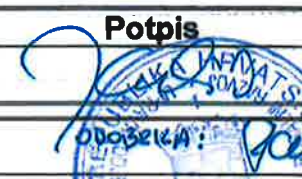
Davor Košmrlj tajnik Udruge privatnih šumovlasnika Čabar, predstavio je rad udruge i konkretne aktivnosti koje provode na identifikaciji čestica i privatnih šuma i njihovih vlasnika.

Siniša Lakota, predsjednik Udruge privatnih šumovlasnika Čabar rekao je kako očigledno treba donijeti mjere koje su iznad prava privatnog vlasništva dodavši kako su u Sloveniji problemu pristupili na taj način da svaki vlasnik privatnih šuma ima obvezu riješiti problem, a ako to ne učini čeka ga kazna od 400 eura. No u Hrvatskoj je problem što se radi često neriješenih imovinskih- pravnih odnosa tu kaznu ne bi znalo kome naplatiti pa je više no očigledno kako će se morati mijenjati zakonske odredbe.

Mr.sc. Blaženka Kulić, naglasila je da su se svi sudionici ovog sastanka suglasili da je situacija na području Gorskog kotara ozbiljna i zahtjeva donošenje naredbe od resornog Ministarstva čije odredbe bi omogućile da se može reagirati i u zaraženim privatnim šumoposjedima, ako to ne čine sami vlasnici. Istaknula je, usporedbe radi, kako je sigurna da bi se u slučaju da je pojava ovih nametnika opasna po zdravlje i živote ljudi bez odgađanja takva naredba propisala. Smatra da bi činjenica da bez šume u Gorskom kotaru nema uvjeta ni za život ljudi na tom području, trebala biti dovoljan razlog da Ministarstvo donese propis koji bi omogućio potrebno i brzo postupanje u privatnim šumama preko trećih osoba, ako vlasnici iz bilo kojeg razloga ne bi sami izvršavali potrebne mjere.

Nakon diskusije u kojoj su svi sudjelovali pročelnica **Melita Raukar** zaključila je da je Županija u skladu sa svojim ovlastima donijela Odluku o mjerama zaštite šuma od protupravnog prisvajanja, korištenja i drugih protupravnih radnji, te za provođenje šumskog reda u šumama šumoposjednika na području Primorsko-goranske županije što se uklapa u postojeći zakonski okvir koji sadrži i podlogu za postupanje nadležnih tijela (Savjetodavna služba, privatni šumovlasnici) te da jedino što Županija realno može učiniti je uputiti inicijativu Ministarstvu poljoprivrede za razmatranje problema povećanog broja potkornjaka i poduzimanje mjera za sprječavanje daljnjih šteta u šumama (bez obzira na vlasništvo) kako nam se ne bi dogodila situacija kao u Sloveniji. Dodatno je istaknula da Županija može određenim financijskim sredstvima pomoći udrugama i Savjetodavnoj službi da pojača edukaciju (mjere, sredstva) ili eventualno nabavi određeni broj lovki, ako postoji takva potreba. Istaknula je pomalo apsurdnost situacije, da jedinica regionalne samouprave treba tražiti angažiranje struke oko problema koji je struka već detektirala.

Zaključak	Zadužena osoba	Rok
Napraviti zapisnik sa sastanka i uputiti zahtjev Ministarstvu poljoprivrede za donošenje naredbe o poduzimanju mjera za suzbijanje potkornjaka u šumama Gorskog kotara	UO TPRR/Župan PGŽ	31.5.2016.

Zapisnik sastavila:	Ime i prezime	Potpis
	mr.sc. Blaženka Kulić	
KLASA:	053-02/16 -01/129	
URBROJ:	2170/1-08/7-16-02	

Gorazd, 29.4.2016.

Sastanak - problematika
škola od potpisnoga

IME I PREZIME	INSTITUCIJA	KONTAKT
1. Miro Bulovec	Sajlicodavna škola PGZ	099 511 77 23
2. JASNA MOSE	Hrvatske Adu d.o.o.	01/4904-213
3. IVAU IŠTOL	Hrvatske Adu d.o.o.	01/4904-112
4. BOKIS HRASOVEC	ŠUMARSKI FAKULTET ZG	091/254 08 92
5. GORDAN BULOVAC	UŠ. USTOR	098/447 882
6. KATA KOVAC	CELO ČARBE	098/303 052
7. SREČKO PETRANOVIĆ	UŠP DELNICE	098/445 388
8. SINIŠA LAKOTA	UŠP ČABAR	098/407-627
9. OVAZ ČIŠKY		098/350-1519
10. Milan Pernek	Hrvatska Šumarska uprava	098/321 512
11. ANĐEKO GRUŠIĆ	Ministarstvo poljoprivrede	099/20 65-715
12. MAJA PREŠT	Sajlicodavna škola	099/311-7704
13. GORDJ BOSTAČ	Sajlicodavna škola	099/210-20-12
14. MELITA ŽIVČIĆ	PGZ - Učiteljski centar	099/424-991
15. DANIJEL ŠČIPIĆ		
16. Željko KAVLAČIĆ	UŠP Delnice	098/445-411
17. BAŠENKA KULIĆ	PGZ - UOTPRR	091/251-265 099 677-02-98

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

10000 Zagreb, Planinska 2a

UPRAVA ŠUMARSTVA, LOVSTVA
I DRVNE INDUSTRIJE

KLASA: 321-08/16-01/05

URBROJ: 525-11/1059-16-2

Zagreb, 6. lipnja 2016. godine

PREMA DOSTAVNOJ LISTI

PREDMET: Povjerenstvo za izradu Naredbe o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje potkornjaka u šumama Gorskog kotara -imenovanje članova Povjerenstva, traži se

Poštovani,

slijedom zaključaka sa sastanka održanog 29. travnja 2016. godine u šumariji Gerovo na temu šteta od potkornjaka u Gorskom kotaru, a s ciljem poduzimanja hitnih mjera na suzbijanju potkornjaka i sprječavanju daljnjih šteta u šumama, molimo Vas da nam do 17. lipnja 2016. godine dostavite imenovanje predstavnika svojih institucija u Povjerenstvo za izradu Naredbe o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje potkornjaka u šumama Gorskog kotara.

Kontakt osoba: Ivana Pešut, tel: 01/6443-218, e-mail: ivana.pesut@mps.hr. Zbog žurnosti, molimo Vas da nam imenovanje dostavite na broj faxes: 01/6443-291 ili na navedeni e-mail.

S poštovanjem,

PRIMORSKO GORANSKA ŽUPANIJA

Primljeno :	10.06.16
Klasifikacijska oznaka	Ustr.jed.
053-02/ 16-01/ 129	08 7
Urudžbeni broj	Pril Vrij
525-16-4	—

predsmi leat 17

POMOĆNIK MINISTRA

mr. Ivica Francetić, dipl. ing. šum.

Dostaviti:

1. Savjetodavna služba
- Savska cesta 41, 10 000 Zagreb
2. Hrvatski šumarski institut
- Cvjetno naselje 41, 10 450 Jastrebarsko
3. Primorsko-goranske županija, Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj
- Slogin kula 2/II, 51 000 Rijeka
4. Hrvatske šume d.o.o.
- Trg kralja Tomislava 11, 10 000 Zagreb
5. Hrvatski savez udruga privatnih šumovlasnika
- Frana Supila 7, 10 000 Zagreb
6. Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
- Svetošimunska cesta 25, 10 000 Zagreb
7. Sektor inspekcija u šumarstvu i lovstvu – ovdje
8. Uprava za pravne i financijske poslove, Sektor za pravne poslove - ovdje

Na temelju članka 52. točke 18. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/09, 9/13 i 25/13 - pročišćeni tekst) i članka 25. Poslovnika o radu Župana Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/14, 16/15 i 3/16), Župan Primorsko-goranske županije dana 13. lipnja 2016. godine, donio je

ODLUKU

o imenovanju predstavnika Primorsko-goranske županije u Povjerenstvo za izradu Naredbe o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje potkornjaka u šumama Gorskog kotara

Članak 1.

U Povjerenstvo za izradu Naredbe o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje potkornjaka u šumama Gorskog kotara pri Ministarstvu poljoprivrede Republike Hrvatske ispred Primorsko goranske županije imenuje se:

1. Mr.sc. Blaženka Kulić, savjetnica za lovstvo i šumarstvo II u Upravnom odjelu za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

KLASA: 022-04/16-01/23
URBROJ: 2170/1-01-01/5-16-14
Rijeka, 13. lipnja 2016.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

10000 Zagreb, Planinska 2a

UPRAVA ŠUMARSTVA, LOVSTVA
I DRVNE INDUSTRIJE

KLASA: 321-08/16-01/05

URBROJ: 525-11/1059-16-16

Zagreb, 7. rujna 2016. godine

PRIMORSKO GORANSKA ŽUPANIJA

Primjeno :	14.09.16
Klasifikacijska oznaka	Ustr.Jed.
053-02/ 16-01/ 129	08 7
Uredžbeni broj	Pril. Vrij
525-16-7	2 -

pred. kod ref.

PREMA DOSTAVNOJ LISTI

PREDMET: Provedba mjera zaštite šuma Gorskoga kotara ugroženih potkornjacima

Poštovani,

slijedom zaključaka sa sastanka vezanog uz mjere za sprječavanje širenja i suzbijanje potkornjaka u šumama Gorskog kotara, održanoga 30. lipnja 2016. godine, Ministarstvo poljoprivrede ispitalo je pravne mogućnosti provedbe mjera sprječavanja širenja potkornjaka u šumama u privatnom vlasništvu kada je zbog objektivnih razloga to onemogućeno.

S predmetnom problematikom obratili smo se Ministarstvu pravosuđa i dobili mišljenje koje Vam dostavljamo u prilogu. U svome mišljenju Ministarstvo pravosuđa navodi da sukladno odredbi članka 32. stavak 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14) jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave imaju zakonsku mogućnost intervencije u privatno vlasništvo na način da se uspostavi privremeno upravljanje tom stvarju (sekvestraciju) ako prijeti, između ostaloga, opasnost za sigurnost prirode i ljudskoga okoliša širenjem zaraze štetnim organizmima.

Slijedom navedenoga, pozivamo sve dionike, a prvenstveno Primorsko-goransku županiju da u suradnji s jedinicama lokalne samouprave na ugroženim područjima, te uz stručnu pomoć Savjetodavne službe, Hrvatskog šumarskog instituta, šumarske inspekcije i udruga privatnih šumovlasnika, razmotre i pokrenu primjenu odredbi članka 32. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14) radi provedbe mjera zaštite i sanacije šuma u privatnom vlasništvu ugroženih potkornjacima, a za koje nije moguće dobiti suglasnost vlasnika jer su vlasnici nepoznati, umrli ili raseljeni, ili se radi o neriješenim imovinsko-pravnim odnosima zbog čega je nemoguće utvrditi vlasnike.

Za sve ostale slučajeve vlasništva nad šumama šumoposjednika, zakonski okvir propisan Zakonom o šumama i pripadajućim podzakonskim aktima pruža dovoljno pravnih mogućnosti za otklanjanje propuštanja radnji vlasnika, slijedom čega će šumarska inspekcija pojačano provoditi aktivnosti sukladno članku 11., a vezano uz članak 38. stavak 1. Zakona o šumama (NN 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12, 148/13 i 94/14), a za što su osigurana sredstva.

Kako bi se sprječavanje daljnjeg širenja potkornjaka, sanacija i obnova ugroženih sastojina obavili u biologijom štetnika zadanim rokovima, pozivamo sve uključene institucije da rješavanju ove problematike daju prioritet pri raspodjeli ljudskih resursa i materijalnih sredstava.

S poštovanjem,

Prilozi:

1. Bilješka sa sastanka održanog 30. lipnja 2016. godine
2. Mišljenje Ministarstva pravosuđa KLASA: 011-02/16-01/171; URBROJ: 514-01-02-02-16-02 od 1. kolovoza 2016. godine

Dostaviti:

1. Savjetodavna služba
- Savska cesta 41, 10 000 Zagreb
2. Hrvatski šumarski institut
- Cvjetno naselje 41, 10 450 Jastrebarsko
3. Primorsko-goranske županija, Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj
- Slogin kula 2/II, 51 000 Rijeka
4. Hrvatske šume d.o.o.
- Trg kralja Tomislava 11, 10 000 Zagreb
5. Hrvatski savez udruga privatnih šumovlasnika
- Frana Supila 7, 10 000 Zagreb
6. Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
- Svetošimunska cesta 25, 10 000 Zagreb
7. Sektor inspekcija u šumarstvu i lovstvu – ovdje

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA
UPRAVA ZA GRAĐANSKO,
TRGOVAČKO I UPRAVNO PRAVO

KLASA: 011-02/16-01/171
URBROJ: 514-04-02-02-16-02

Zagreb, 1. kolovoza 2016.

REPUBLIKA HRVATSKA
525 – Ministarstvo poljoprivrede

Zagreb, ul. grada Vukovara 78

Primljeno	10.8.2016.	
Klasifikacijska oznaka	Ustrojstvena jedinica	
321-08/16-01/05	11.1.2.3.	
Urudžbeni broj	Pril.	Vrij.
514-16-15	0	0,00

Ministarstvo Poljoprivrede,
Uprava šumarstva, lovstva
i drvne industrije,
10000 Zagreb,
Ulica grada Vukovara 78

PREDMET: Provedba mjera zaštite šuma od štetnih organizama u šumama šumoposjednika
- mišljenje, daje se

VEZA: KLASA: 321-08/16-01/05,
URBROJ: 525-11/1059-16-8

Poštovani,

povodom upita o mogućnosti primjene odredbe članka 32. stavak 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 29/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14 - u daljnjem tekstu ZV), u vezi mogućnosti provedbe mjera zaštite i sanacije radi suzbijanja potkornjaka u šumama u privatnom vlasništvu za koje nije moguće dobiti suglasnost vlasnika jer su vlasnici nepoznati, umrli ili raseljeni po cijelom svijetu ili se radi o neriješenim imovinskopравnim odnosima zbog čega je nemoguće utvrditi vlasnike, izvješćujete se o slijedećem;

Odredbom članka 48. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 85/10 – pročišćeni tekst) („Narodne novine“, broj 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14 – pročišćeni tekst), zajamčeno je pravo vlasništva, ali je istovremeno propisano i da vlasništvo obvezuje, te da su nositelji vlasničkog prava dužni pridonositi općem dobru.

Navedena ustavna odredba pobliže je uređena stavkom 1. i 2. članka 32. ZV-a. kojima je propisano da vlasnik stvari ne smije izvršavati svoje pravo vlasništva preko granica koje su svim vlasnicima takvih stvari postavljene na temelju ovoga ili posebnih zakona radi zaštite interesa i sigurnosti države, prirode, ljudskoga okoliša i zdravlja ljudi.

Odredbama stavka 3. do 7. članka 32. ZV-a određeno je kao posebno ograničenje prava vlasništva mogućnost uspostave privremenog upravljanja stvarju (sekvestracija) od strane jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave, a ta ovlast uspostave sekvestracije na temelju članka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 38/09.), dana je općinskom načelniku, gradonačelniku odnosno županu (ranije poglavarstvo jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave).

Stavkom 3. članka 32. ZV-a propisano je da kad je radi zaštite interesa i sigurnosti države, prirode, spomenika kulture, ljudskoga okoliša ili zdravlja ljudi određeno da je vlasnik na temelju zakona dužan nešto poduzeti glede vlastite stvari, a njega se na to ne može prisiliti, nadležna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su ovlaštena uspostaviti privremeno upravljanje tom stvarju (sekvestraciju) primjenjujući na odgovarajući način pravila o privremenom skrbništvu nad ostavinom za slučaj da su nasljednici nepoznati ili nepoznatoga boravišta, ako posebni zakon ne određuje što drugo.

Sukladno navedenim zakonskim odredbama i uz uvjete propisane tim odredbama javna vlast ima zakonsku mogućnost intervencije u privatno vlasništvo ako prijete između ostaloga i opasnost za sigurnost prirode i ljudskog okoliša širenjem zaraze štetnih organizama potkornjacima.

Prema našem pravu, naime, kada neko pozitivno zakonsko ograničenje zahtijeva od vlasnika da nešto poduzme glede vlastite stvari, a on to ne učini i ne uspijeva ga se na to prisiliti, tada je javna vlast ovlaštena uspostaviti privremeno upravljanje tom stvarju, primjenjujući na odgovarajući način pravila o privremenom skrbništvu nad ostavinom za slučaj da su nasljednici nepoznati ili nepoznatog boravišta.

Mišljenja smo, dakle, da se sekvestracija može odrediti i za šume (iz kojih prijete širenje zaraze), vlasnika koji su odsutni i nepoznatog boravišta ili ih je radi neriješenih imovinskopravnih odnosa nemoguće odrediti i to na način da se u privremenom upravljanju odrede mjere i radnje (sječa zaraženih stabala, okoravanje ili izvlačenje iz šume), sukladno pravilima struke, a koje mjere su primjerene odnosno nužno potrebne radi suzbijanja širenja štetnih organizama.

Međutim, potrebno je istaknuti da će pravni institut stavljanja pod privremeno upravljanje stvari biti izuzetak i primjenjivat će se samo ako se vlasnika stvari ne može prisiliti na poduzimanje dužnih radnji glede njegove stvari, odnosno ako tome postoje objektivne zapreke (npr. vlasnik je odsutan i nepoznatog boravišta), a ne i ona ako postoji drugi pravni put za otklanjanje propuštanja radnji vlasnika.

S poštovanjem,

POMOĆNICA MINISTRA
RENATA ĐUKA
ZAGREB

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

10000 Zagreb, Planinska 2a

KLASA: 321-08/16-01/05
URBROJ: 525-11/1501-16-7

BILJEŠKA

SA SASTANKA VEZANOG UZ MJERE ZA SPRJEČAVANJE ŠIRENJA I SUZBIJANJE POTKORNJAKA U ŠUMAMA GORSKOG KOTARA

Datum održavanja: 30.6.2016.
Mjesto održavanja: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije, Planinska 2a, 10 000 Zagreb
Vrijeme početka: 11:15
Vrijeme završetka: 13:30
Nazočni: Goran Šoštaric (Savjetodavna služba), Siniša Lakota (Udruga privatnih šumoposjednika Čabar), Boris Hrašovec (Šumarski fakultet), Jasna Molc (Hrvatske šume d.o.o.), Nikola Lacković (Hrvatski šumarski institut), Blaženka Kulić (Primorsko-goranska županija), Ivana Pešut (Ministarstvo poljoprivrede), Anđelko Grospić (Ministarstvo poljoprivrede), Goran Videc (Ministarstvo poljoprivrede)

Na početku sastanka g. Goran Videc, načelnik Sektora šumarstva, ispred Ministarstva poljoprivrede, Uprave šumarstva, lovstva i drvne industrije pozdravio je sve prisutne te zahvalio na odazivu. Naglasio je kako je ovaj sastanak nastavak već ranije održanih sastanaka vezanih uz poduzimanje hitnih i nužnih aktivnosti i mjera za suzbijanje šteta uzrokovanih potkornjakom u šumama Gorskog kotara.

Istaknuo je da je Savjetodavna služba trenutno u završnoj fazi razgovora/dogovora sa Hrvatskim šumarskim institutom o tome da se IPP (Izveštajno prognozni poslovi u šumarstvu) proširi i na privatne šume tj. da se monitoring štetnih organizama uvede i u privatne šume. Što se tiče samog potkornjaka naveo je da je, prema njegovim saznanjima, za 2016. godinu predviđena sanacija od 60,27 ha privatnih šuma za što su financijska sredstva u potpunosti osigurana te da je Savjetodavna služba do sada odradila sanaciju nešto manje od 9 ha. Ono s čim se Savjetodavna služba susreće na terenu jest situacija da su privatni šumoposjednici podnijeli zahtjeve za sanaciju, ali kasnije uskraćuju suglasnost da se sama sanacija izvrši, naglasio je. Sljedeći problem predstavlja „nezainteresiranost“ šumoposjednika za sanacijom, odnosno općenito za gospodarenje šumom. Nadalje, posebno je istaknuo da financijska sredstva za rješavanje ovog problema nisu prepreka te da ona postoje, kao i spremnost Savjetodavne službe da odrade taj posao zajedno sa privatnim šumoposjednicima. Glavnu prepreku i poteškoću vidi u privatnim šumoposjednicima.

Budući da trenutno ne raspoložemo podacima o točnoj površini šuma koje su napadnute potkornjakom zatraženo je od HŠI da prikupi informacije o točnim površinama.

G. Nikola Lacković, ispred HŠI navodi da je, prema informacijama s terena koje dobivaju od djelatnika HŠ d.o.o. na području UŠP Delnice, površina napadnuta smrekovim potkornjacima

2220 ha, a površina napadnuta jelovim potkornjacima 2047 ha. To su podaci isključivo za državne šume dok za privatne šume ne posjeduju podatke budući da još nije uspostavljen monitoring.

G. Goran Šoštarić iz Savjetodavne službe podružnice u Čabru istaknuo je da je točnu površinu teško utvrditi, ali da se na tom području već niz godina klopka prati brojno stanje populacije potkornjaka te da trenutno klopke pokazuju napad izrazito velikog intenziteta. Nadalje, naglasio je kako se u potpunosti slaže sa svime navedenim u uvodnom izlaganju g. Videca te da glavni problem u sanaciji predstavljaju sami šumoposjednici. Međutim veći problem od samih šumoposjednika čine i kapaciteti za izvršenje radova. Daljnji problem, prema riječima g. Šoštarića, čine i izvođači radova koji ovu situaciju koriste na vrlo nekorektan način te dižu cijene izvođenja radova sječe i sanacije dok je istovremeno cijena drvne mase izuzetno pala te se šumoposjednicima uopće ni ne isplati provođenje sanacije. Sljedeći problem predstavljaju neriješeni imovinsko-pravni odnosi u privatnim šumama pa se događa da čak i kad netko hoće podnijeti zahtjev za sanaciju, na određenoj parceli vodi se od 10-15 suvlasnika od kojih se mora prikupiti pisana suglasnost za izvođenje sanacije što je nerijetko nemoguće učiniti zbog činjenice da su oni raštrkani po cijelom svijetu, umrli su, nemoguće ih je locirati ili jednostavno ne žele, te takve zahtjeve za sanacijom oni moraju odbiti.

Što se tiče konkretne površine šuma koje su napadnute, naglasio je da je izuzetno velika, te da je o njoj teško govoriti budući da se ne radi svugdje o katastarskoj kulturi šume. Naime, postoji mnogo pašnjaka i livada koje su u zadnjih nekoliko desetljeća zapuštene i zarasle smrekom te im takve površine predstavljaju velike izvore zaraze. Puno je lokaliteta na kojima se zaraza proširila, na malim česticama, sa puno vlasnika i neriješenim imovinsko-pravnim odnosima. Na području Lokava stanje sa potkornjacima je u redu, u Fužinama se tek nedavno počeo pojavljivati, a na područje Cmog luga počeo se širiti sa područja Gerova, naglasio je g. Šoštarić - puno je izdvojenih lokaliteta na kojima se javila zaraza.

G. Videc, istaknuo je da je svjestan problema s kojima se susreće Savjetodavna služba u smislu izvođača radova te je naveo da je i iz tog razloga neposredno prije početka ovog sastanka održan sastanak sa pomoćnikom ravnatelja Savjetodavne službe te je predloženo da se odabir izvođača radova ne prepušta šumoposjednicima nego da Savjetodavna služba objavljivanjem Javnog poziva odabire izvođače.

Nadalje, g. Šoštarić naveo je da je trenutna doznaka obustavljena budući da su došli do ugovorene količine od 31 000 m³ te je on premašen za otprilike 10 000 m³. Puno je zahtjeva na čekanju, a kapaciteti HŠ d.o.o. su također premali, budući da nema svaka šumarija osobu zaduženu za privatne šume. Postoje i problemi sa javnim nabavom. Što se tiče uzgojnih radova, za ovu godinu propisani su na 55 ha. Privatni šumoposjednici destimulirani su, prema riječima g. Šoštarića, i činjenicom što dugo čekaju da im se plate radovi te moli da se, ukoliko postoje mogućnosti za to, ubrzaju isplate šumoposjednicima kako bi se na taj način stimulirao ostali dio šumoposjednika. Što se tiče informiranja, navodi da je tijekom protekle godine organizirao 15-16 predavanja za privatne šumoposjednike različite tematike, međutim bez obzira na tematiku, problem potkornjaka se uvijek aktualizira na svakom predavanju. U informiranju javnosti uključili su se i preko lokalnih novina i radija Gorski kotar. Zaključuje da je će se čitava situacija još dodatno usporiti i samom činjenicom da će HŠ d.o.o. kao izvođač radova za doznaku i otpremu koji surađuje sa Savjetodavnom službom doznaku obavljenu ove godine izvesti tek iduće godine.

Na pitanje g. Videca kako se Udruga privatnih šumoposjednika planira uključiti u aktivnosti vezane uz sprječavanje širenja potkornjaka, g. **Siniša Lakota** iz UPS Čabar naglašava kako prvi i najveći problem predstavljaju neriješeni i zanišeni imovinsko-pravni odnosi koji su jedan od preduvjeta za upis u Upisnik šumoposjednika koji je pak preduvjet za ostvarivanje prava na sredstava OKFS-a, europskih fondova itd. Nadalje, navodi da se u ovom području radi i o mnogobrojnim staračkim domaćinstvima. Zaključuje da postoji previše uvjeta koje privatni šumoposjednici moraju zadovoljiti kako bi ostvarili prava, a takvih koji zadovoljavaju sve uvjete je malo. Oni kao Udruga surađuju sa Savjetodavnom službom u organiziranju predavanja, ali ne mogu pridonijeti puno više zbog ograničenih financijskih sredstava. Navodi kako nikako ne uspijevaju podići razinu osviještenosti i odgovornosti privatnih šumoposjednika prema šumi, te da bi trebalo promijeniti neke uvjete koje šumoposjednici moraju zadovoljiti prilikom upisa u Upisnik te na taj način stimulirati ih da dolaze do sredstava.

G. Videc odgovara da za promjene zakonodavnog okvira i rješavanje pitanja vlasništva u ovom smislu nema vremena te da se rješenje mora pronaći u okviru postojećih mogućnosti. Još je jednom naglasio da financijska sredstva postoje te da će u nedostatku drugih rješenja, Ministarstvo morati pribjeći (represivnim) mjerama propisanim Zakonom o šumama, a koje se

odnose na kažnjavanje privatnih šumoposjednika koji su poznati i prisutni, a odbijaju izvršavati svoje obaveze propisane Zakonom što definitivno nikako ne može biti smjer i cilj rješavanja ovog problema. S obzirom da postoje sredstva da se šuma sanira bez velikog opterećenja za šumoposjednika ne vidi problem zašto je šumoposjednicima teško dati suglasnost za to. Zatim je upitao gđu. Blaženku Kulić iz Primorsko-goranske županije postoji li mogućnost da se Županija uključi prikupljanje suglasnosti, animiranje i informiranje šumoposjednika o mogućim dalekosežnim posljedicama odupiranja uključivanju u sanaciju zaraženih područja, na što je ona odgovorila da ne postoji, budući da oskudijevaju u ljudstvu i financijskim sredstvima te da pokušavaju zajedno sa Mrežom UPŠ, LAG-om i ostalim dionicima djelovati na tom području. Nemaju mogućnost (financijsku) zaposliti osobu u okviru Udruge ili LAG-a koja bi se bavila isključivo tematikom privatnih šumoposjednika.

Gđa. Kulić, iznijela je stav da samo informiranje i animiranje ne bi trebalo biti glavni fokus trenutno budući da smatra da su šumoposjednici u dovoljnoj mjeri informirani, već da treba donijeti konkretne mjere koje ne bi nužno iziskivale potpisivanje suglasnosti za izvođenje radova sanacije. Smatra da bi se Naredbom Ministarstva u kojoj bi prioritetne bile mjere sanacije, uz izostanak propisanih procedura, ubrzala čitava sanacija. Nadalje navela je i problematičan i intenzitet doznake-za prevenciju i očuvanje trebalo bi rušiti zaražena, a naoko zdrava stabla no ona se često ne doznaju-ne smatraju se sanitarom - postoji problem inspekcijskog nadzora na što g. Anđelko Grosplić (iz Sektora inspekcija u šumarstvu i lovstvu pri Ministarstvu poljoprivrede) odgovara da se stablo na kojem su vidljivi tragovi ubušivanja potkomjaka definitivno može doznačiti.

Nadalje, g. Grosplić upitao je gđu. Kulić da li je Županija donijela mjere za provođenje šumskog reda te jesu li u njega uključili problem potkomjaka? Na to gđa. Kulić objašnjava da je, iako je donesen ne predviđa konkretne mjere tj. ne sadrži nikakve kaznene odredbe te nadzor izvršenih radova te naglašava da je za praćenje zdravstvenog stanja u šumama šumoposjednika zadužena Savjetodavna služba, a naređivanje mjera za suzbijanje štetnih organizama HŠI. Nadalje, podsjetila je da je i Zakonom predviđeno da ukoliko Trgovačko društvo i šumoposjednici koji koriste šumu ne izvršavaju naređene mjere da će ih provesti tijelo koje ih je naredilo tj. Ministarstvo ili „treća osoba“ koju ono ovlasti.

Nadalje, g. Videc naglašava da zakonodavni okvir pruža dovoljno mogućnosti za djelovanje, no smatra da Naredba neće riješiti problem jer će se ona morati sadržavati obveze koje šumoposjednici moraju izvršiti prema postojećem zakonodavnom okviru, tj. obvezat će šumoposjednike da izvrše mjere sanacije te će ukoliko se mjere navedene u njoj ne poštuju uslijediti inspekcijski nadzor te sve daljnje procedure koje traju dugo vremena.

G. Grosplić pojasnio je da se nakon neizvršenja rješenja inspekcijskog nadzora (rok 15 dana) pokreće optužni prijedlog i kreće daljnja dugotrajna procedura. Što se tiče parcela koje nisu katastarski obilježene kao šuma, a nisu u Šumskogospodarskom planu naglašava da Inspekcija nad njima nema nadležnost. One katastarske čestice koje su ušle u Šumskogospodarski plan, a katastarska kultura nije šuma jesu u nadležnosti Inspekcije, no prema Pravilniku o uređivanju šumoposjednik ima pravo na toj čestici izvoditi sječu bez doznake.

G. Nikola Lacković iznio je stav HŠI i naglasio da moraju postojati prioriteti prema kojima se bi trebalo kretati u sanaciju lokaliteta. Predlažu da se prvo izda letak u kojem bi bile prezentirane metode i načini prepoznavanja stabala koja su zaražena, prvenstveno onih koja naizgled djeluju zdrava, a koja predstavljaju zapravo najveću opasnost te ih treba ukloniti, dakle pokazatelji na kori i deblu. Nadalje, uz ove podatke, u letku bi bile prezentirane i mjere brzog odvoženja takvog materijala iz rizične zone, još neke kurativne mjere (okolišavarije parijeva, korištenje insekticida, malčiranje i spaljivanje, korištenje insekticidnih mreža) te biološke odlike vrste u što spada i prepoznavanje hodničkih sustava (fotografije).

Na ovo se nadovezao g. Lakota koji je naglasio da je takav letak u pripremi te će ga dobiti svaki stanovnik Gorskog kotara.

Mjere integrirane zaštite koje HŠI predlaže sastoje se od: uklanjanja zaraženog materijala iz šume najkasnije prije početka rojenja (kraj ožujka, početak travnja) uz ostavljanje lovnih stabala; uspostava monitoringa i prikupljanje podataka; fokus i težište stavljati na zaražena stabla koja su naizgled zdrava-suha stabla ne predstavljaju izvor zaraze (smanjenje opterećenja zbog ograničenosti ljudskih resursa na terenu); manja gnijezda čistiti prije nego veća; lomove treba sjeći i izvlačiti prije izvala; prvo se radi sanacija na nižim nadmorskim visinama, a kasnije na nižim; prvo se čiste južne i zapadne ekspozicije.

G. Boris Hrašovec naglasio je da u slučaju kada nakon obavljene kvalitetne i pravovremene doznake i utvrđivanja zaraze na stablima, ona ne budu odmah (u roku od 2/3 tjedna) izvezena iz

šume, neće se u principu napraviti ništa. Kapacitet biološke migracije potkornjaka je vrlo velik, istaknuo je - iz 1 nesaniranog stabla, može se očekivati 15-20 zaraženih u kratkom periodu. Najpogodnije vrijeme djelovanja i provođenja mjera sprječavanja daljnjeg širenja potkornjaka može se precizirati uz pomoć feromonskih klopki i praćenjem temperature. Rojenje potkornjaka kreće krajem ožujka, početkom travnja, a mjere bi bilo optimalno provoditi u periodu od rujna do ožujka, da se spriječi ponovno rojenje. Okoravanje panjeva samo je mali dio onoga što se mora učiniti. Pravi problem predstavljaju neizvezena i neposječena stabla. No, zaključuje kako Hrvatska trenutno nije u toliko katastrofičnoj situaciji kao Slovenija koja se bori sa zarazom na puno većim površinama. Nadalje, ističe da se populacije potkornjaka na različitim lokalitetima ne mogu pokazivati (što je rezultat brojnih znanstvenih istraživanja).

G. Lakota naglašava da je prijeko potrebno zapošljavanje osobe koja bi bila koordinator i poveznica između struke i šumoposjednika.

Gđa. Jasna Molc (HŠ d.o.o.) predložila je inicijativu da Ministarstvo u okviru svojih ovlasti potakne stvaranje zakonodavnog okvira koji bi privatno vlasništvo u ovom slučaju kad je ugrožena opstojnost šuma stavi po strani i da ne bude zapreka provođenju mjera.

G. Videc odgovara da je pitanje privatnog vlasništva moguće staviti u drugi plan (eliminirati) samo u situaciji kada je direktno ugroženo zdravlje ljudi (prema tumačenju pravne službe). Budući da se u ovom slučaju radi o ugroženosti imovine, biti će teško to provesti.

Gđa. Kulić smatra da se u ovoj fazi definitivno treba zanemariti element privatnog vlasništva i izvršiti mjere te da su trenutne odredbe Zakona o šumama dovoljne za pokretanje takvih inicijativa.

G. Grospić iznosi mišljenje kako bi u tom slučaju svejedno trebalo postojati neka mogućnost da se napravi konkretna izmjera parcela, posječene drvene mase iz razloga što bi moralo postojati neko uporište u slučaju eventualnih nadoknada šteta.

Nadalje, **gđa. Kulić** ističe da je osim u šumoposjednicima i imovinsko pravnim odnosima problem i u Savjetodavnoj službi i HŠ d.o.o. zbog sporosti izvođenja dozname i izvršenja, na što joj **gđa. Molc** odgovara da HŠ d.o.o. nisu jedina tvrtka ovlaštena za izvođenje radova, a **g. Šošćarić** navodi da je Savjetodavna učinila sve za što ima zakonsku obavezu, a glavnina rješavanja ipak ostaje na privatnim šumoposjednicima koji odbijaju surađivati.

G. Hrašovec nadalje iznosi prijedlog (ideju) da se okupi veća površina šume u cjelini na kojoj bi se proveo „pilot projekt“ provođenja mjera suzbijanja potkornjaka. Na to je **g. Šošćarić** odgovorio da nema dovoljno velike površine koja bi se mogla u cjelini okupiti za tako nešto.

Na pitanje kako se HŠ d.o.o. nose sa problematikom potkornjaka koji iz nesaniranih privatnih šuma direktno ugrožavaju i državne šume, **gđa. Molc** je odgovorila da HŠ d.o.o. bez obzira na htjenje nemaju način (zakonsku osnovu) na koji bi mogli natjerati privatne šumoposjednike da rješavaju taj problem, niti imaju ovlasti išta poduzimati na privatnom vlasništvu te da su privatni šumoposjednici dužni voditi brigu o svojoj nekretnini. HŠ d.o.o. mogu u ovoj situaciji pružiti samo logističku podršku rješavanju ove problematike i podijeliti iskustva koja imaju u dosadašnjem provođenju mjera.

G. Lakota predlaže uvođenje neke vrste službe, slično komunalnoj službi koja bi kažnjavala neodgovorne šumoposjednike na što mu **g. Grospić** odgovara da nema potrebe budući da Inspekcija može izdati rješenje nakon kojeg se pokreće optužni prijedlog gdje žalba na rješenje ne odgađa izvršenje rješenja-to je dugotrajan proces koji neće riješiti problem.

ZAKLJUČCI:

- Ministarstvo se obvezuje ispitati pravne mogućnosti provedbe mjera sprječavanja širenja potkornjaka u šumama u privatnom vlasništvu bez nužne suglasnosti vlasnika.
- Zadužuje se Županija i Savjetodavna služba da u suradnji sa UPŠ informiraju i pozovu šumoposjednike na provedbu mjera za sprječavanje širenja potkornjaka.
- Zadužuje se HŠI i Šumarski fakultet da dostave u pisanom obliku mjere i prioritete za smanjenje šteta i kontrolu potkornjaka.

BILJEŠKU SASTAVILA:

Maja Mihaljinec

M. Mihaljinec

BILJEŠKU ODOBRILO:

mr. sc. Goran Videc, načelnik sektora

G. Videc

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

10000 Zagreb, Planinska 2a

UPRAVA ŠUMARSTVA, LOVSTVA
I DRVNE INDUSTRIJE

KLASA: 321-08/16-01/05

URBROJ: 525-11/1059-16-19

Zagreb, 21. rujna 2016. godine

PREMA DOSTAVNOJ LISTI

PREDMET: Sprječavanje širenja i suzbijanje potkornjaka u šumama Gorskog kotara
-poziv na sastanak, dostavlja se

Poštovani,

pozivamo Vas na sastanak koji će se održati u petak, 30. rujna 2016. godine s početkom u 9 sati u Ministarstvu poljoprivrede, Upravi šumarstva, lovstva i drvne industrije, Planinska 2a, Zagreb, u dvorani za sastanke na I. katu.

Dnevni red sastanka:

1. Sprječavanje širenja i suzbijanje potkornjaka u šumama šumoposjednika Gorskog kotara
 - a. model i akcijski plan za šume poznatih vlasnika
 - b. model i akcijski plan za šume neriješenog imovinsko-pravnog stanja
2. Sprječavanje širenja i suzbijanje potkornjaka u šumama Nacionalnog parka Risnjak
3. Razno

Ljubazno Vas molimo potvrdu sudjelovanja na tel: 01/6443-218 ili e-mail: ivana.pesut@mps.hr.

S poštovanjem,

Dostaviti:

1. Savjetodavna služba
mr. sc. Robert Ojurović, pomoćnik ravnatelja
- Savska cesta 41, 10 000 Zagreb
2. Hrvatski šumarski institut
dr. sc. Dijana Vuletić, ravnateljica
dr. sc. Milan Pernek, pročelnik Zavoda
- Cvjetno naselje 41, 10 450 Jastrebarsko
3. Primorsko-goranske županija, Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj
gđa. Melita Raukar, pročelnica
- Slogin kula 2/II, 51 000 Rijeka
4. Grad Čabar
g. Kristijan Rajšel, gradonačelnik
- N. oslobođenja 2, 51 306 Čabar
5. Grad Delnice
g. Ivica Knežević, gradonačelnik
- Trg 138. brigade HV 4, 51 300 Delnice
6. Općina Fužine
g. Marinko Kauzlarić, općinski načelnik
- Dr. Franje Račkog 19, 51 322 Fužine
7. Hrvatske šume d.o.o.
g. Ivan Ištok, član Uprave
gđa. Jana Molc, rukovoditeljica Službe
- Ulica kneza Branimira 1, 10 000 Zagreb
8. Hrvatski savez udruga privatnih šumovlasnika
- Frana Supila 7, 10 000 Zagreb
9. Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
prof. dr. sc. Vladimir Jambrečković, dekan
prof. dr. sc. Boris Hrašovec
- Svetošimunska cesta 25, 10 000 Zagreb
10. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode
mr. sc. Irina Zupan, pomoćnica ministra
- Radnička cesta 80, Zagreb
11. Javna ustanova Nacionalni park Risnjak
g. Miljenko Gašparac, ravnatelj
- Bijela Vodica 48, 51 317 Crni Lug
12. Sektor inspekcija u šumarstvu i lovstvu – ovdje
13. Uprava za pravne i financijske poslove, Sektor za pravne poslove - ovdje

P/6811923

KLASA: 321-08/16-01/05
 URBROJ: 525-11/1059-16-24

BILJEŠKA

SA SASTANKA VEZANOG UZ SPRJEČAVANJE ŠIRENJA I SUZBIJANJE POTKORNJAKA U ŠUMAMA GORSKOGA KOTARA

Datum održavanja: 30.9.2016.
Mjesto održavanja: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije, Planinska 2a, 10 000 Zagreb
Vrijeme početka: 9:00
Vrijeme završetka: 11:00
Nazočni: mr. Ivica Francetić, mr. sc. Irina Zupan, Daniel Springer, Melita Raukar, Blaženka Kulić, Ivana Lakota, Ivica Knežević, Damir Zanoškar Siniša Lakota, prof. dr. sc. Vladimir Jambreković, prof. dr. sc. Boris Hrašovec, dr. sc. Dijana Vuletić, Ivan Ištok, Jasna Molc, mr. sc. Robert Ojurović, Maja Bukovac, Goran Šoštarić, Miljenko Gašparac, Dragan Turk, mr. sc. Goran Videc, Marko Tomljanović, Anđelko Grospić, Davor Prnjak, Miljenko Dešković, Ivana Pešut, mr. sc. Zdenko Bogović, Darko Tonković

Na početku sastanka, pomoćnik ministra **mr. Ivica Francetić** pozdravio je sve prisutne i zahvalimo se svima na odzivu. Istaknuo je važnost teme te potrebu da se svi dionici uključe kako bi se problem potkornjaka u Gorskom kotaru u cijelosti riješio. Istaknuo je kako smo u zadnje vrijeme svjedoci da se pojavljuju pojedinci koji se u medijima predstavljaju u ime institucija i pokušavaju stvoriti dojam u javnosti o nebrizi i nedjelovanju u sektoru šumarstva. To vjerojatno rade radi vlastite promocije i populizma, ali iznose netočne činjenice što šteti sektoru šumarstva, ali posljedično i cjelokupnom gospodarstvu Republike Hrvatske. Potom je naveo neke osnovne činjenice: Smrekov pisar (potkornjak) jedna je od najraširenijih vrsta u Europi te mu je domaćin smreka. Njegova pojava u Europi i svijetu u zadnje je vrijeme sve raširenija uslijed klimatskih promjena. Na žalost, od 31.1. do 5.2.2014. Gorski kotar zadesila je katastrofalna ledena kiša i znali smo da će uslijed oštećenja stabala doći do progradacije pojedinih štetnih organizama, a među njima i smrekovog potkornjaka. Stoga je Ministarstvo poljoprivrede u suradnji s Šumarskim fakultetom i Hrvatskim šumarskim institutom, 14.4.2014. u Gerovu održalo radionicu na temu „Štete od ledoloma u Gorskom kotaru 2014. godine s naglaskom na moguće posljedice od bolesti i štetnika te preventivne mjere suzbijanja“, na kojoj je sudjelovao i predstavnik slovenskog resornog Ministarstva, budući da je i Sloveniju zadesila ista nepogoda, ali u još većem obimu. Nadalje je naveo što su po pitanju potkornjaka poduzele ostale šumarske institucije. Hrvatski šumarski institut intenzivno u suradnji sa Savjetodavnom službom provodi monitoring populacija potkornjaka na širem području Gorskoga kotara postavljanjem feromonskih klopki te provodi razmjenu iskustava iz prakse sa kolegama iz Slovenije. Šumarski fakultet je također aktivno uključen te je u posljednjih godinu dana na području zahvaćenom gradacijom potkornjaka provodio aktivnosti kako bismo dobili pravovremenu informaciju o stanju tih šuma, odnosno djelovanju potkornjaka. Savjetodavna služba je do sada održala 17 predavanja o potkornjacima za šumoposjednike diljem cijeloga Gorskoga kotara. Hrvatske šume d.o.o. gospodare s državnim šumama te su do sada tijekom 2015. i 2016. godine doznačile 30.000 m³ za sječu zbog potkornjaka i još će do konca ove godine doznačiti oko 15.000 m³ smreke. Podsjetio je da u privatnim šumama, gdje nam je poznat vlasnik, također možemo poduzimati i već poduzimamo određene mjere, jer Savjetodavna služba putem sredstava OKFŠ-a ima na raspolaganju između 30 i 40 milijuna kuna te u takvim šumama možemo stimulirati vlasnike da poduzmu mjere jer su financijska sredstva osigurana. Međutim, problem nastaje u šumama kojima se ne zna vlasnik. Također je istaknuo potrebu za otvoriti i jednu novu temu, a to su nacionalni parkovi u kojima isto

postoji zaraza, a oni graniče s državnim i privatnim gospodarskim šumama. Vezano za šume u kojima ne znamo vlasnike, Ministarstvo poljoprivrede uputilo je dopis Ministarstvu pravosuđa te smo dobili odgovor da u situaciji kad je radi zaštite prirode i ljudskog okoliša određeno da je vlasnik na temelju zakona dužan nešto poduzeti glede vlastite stvari, a njega se na to ne može prisiliti, općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan ovlašten je uspostaviti privremeno upravljanje tom stvarju (sekvestraciju). Stoga je pozvao sve prisutne da iznesu svoja mišljenja i prijedloge na koji način riješiti ovaj problem. Ministarstvo je izradilo nacrt plana aktivnosti koji će prezentirati nakon kraće rasprave.

Potom je **prof. Hrašovec** prezentirao problematiku gradacije i sanacije potkornjaka. Napomenuo je da je prezentacija tehničke naravi, da treba pokazati što se radi i što treba raditi u zaraženim sastojinama. Za odrediti koje stablo treba rušiti potrebno je inženjersko znanje, ali i hrabrost. Svaka sanacija gdje je stablo koje siječemo bez iglica ili s požutjelim iglicama je uzaludna. Ako želimo postići smanjenje populacije potkornjaka, stabla koja rušimo moraju biti zelena. Istaknuo je da živimo u svijetu šou debata, na internetu je mnoštvo tekstova o potkornjacima, ali vjeruje da većina tekstova nije autorizirana. Poluistina se ponavljanjima pretvori u istinu. Nalazimo se u razdoblju kada će se ovakvi problemi sve više intenzivirati. Imamo slične situacije u Sloveniji, Austriji, BiH, Poljskoj... Temperaturni ekscеси i manjak zimskih padalina pogoduju potkornjacima, a šume nakon napada potkornjaka nisu više ponor već proizvođači ugljika. Važno je istaknuti da u ovom slučaju potkornjak doznajuće stabla, a šumari trebaju moći prepoznati simptome zaraze. Potom je prezentirao razne faze otkrivanja potkornjaka -prva piljevina u proljeće (travanj, svibanj), druga u srpnju - tada imamo vremena za reakciju (oko mjesec dana je rok da se stablo makne iz šume). Kad je stablo već pocrvenilo, tad je vrlo sužena mogućnost za učiniti nešto. Navodi da se od jedne nesanimirane smreke zaraza širi na od nijedne pa sve do 20-30 stabala. Potom je ukazao na ispravan način detekcije – piljevina dok je smreka još zelena. Istaknuo je da se situacija od prije 10 godina u Nacionalnom parku Sjeverni Velebit sada ponavlja u privatnim šumama Gorskog kotara – to šume u kojima nema gospodarenja i potkornjak se slobodno širi. Poziva sektor zaštite prirode da se za ubuduće dogovore određene akcije koje bi se mogle provoditi u nacionalnim parkovima – buffer zone i sl.

G. Dragan Turk dao je podatke o sušenju u NP Risnjak temeljem provedenoga monitoringa. Primijetili sušenje u ljeto 2015. godine na 6 manjih ploha od 300 do 900 m.n.v. Za razliku od toga u rujnu 2016. godine te plohe su se drastično povećale, te su nastale 4 nove plohe, čak i do 1200 m.n.v. Postotak smreke u NP je svega 5% i pretpostavljaju da je osušeno 1/4 do 1/3 sve smreke. Skoro sve te plohe su u području vrlo stroge zaštite, samo dvije su u zoni umjerene zaštite. Zaraza u području NP je trenutno na oko 50 ha. Također, navodi da su nabavljene i postavljene feromonske klopke, ali one na žalost nisu znatnije pomogle u kontroli potkornjaka.

Pomoćnica ministra **mr. sc. Irlina Zupan** ističe da ovakva situacija u ne-gospodarskim šumama nije nova i neobična, poznata je diljem svijeta (Bavarska, Poljska, Velebit). Smatra da šume NP Risnjak ne mogu znatno utjecati na ostale šume Gorskoga kotara. Šume nacionalnog parka se gledaju na drugi način, kao šumski ekosustav sa svim svojim biljnim, životinjskim i gljivnim vrstama. Tako je potkornjak sastavni dio te šume. Načelno ne postoji razlog da se ulazi u te šume radi sanacije i remeti prirodni proces koji se tamo dešava. Eventualan razlog intervencije je da se spriječi širenje potkornjaka van NP u gospodarske šume. Postoje primjeri iz prakse kako se ponašaju takve šume u napadu potkornjaka (npr. Bavarske šume), te se već duži niz vrši monitoring. Utvrđeno je da se šuma bolje i brže obnavlja u core zoni gdje nije dirana, vjerojatno zbog bolje očuvanosti prirodnog staništa. Ističe da sa stanovišta zaštite prirode nema potrebe za tehničkim zahvatima bilo koje vrste, to je prirodna pojava koja će sama sebe izliječiti, što smo već i vidjeli na brojnim primjerima, a NP Risnjak intenzivno radi na motrenju potkornjaka. Zaključuje da možemo pričati o sprječavanju širenja potkornjaka u gospodarske šume. Također, važno je istaknuti da smreke u Risnjaku, u dijelu proširenja parka iz 1997. godine nisu prirode već sađene šume.

Potom je pomoćnik ministra **Francetić** dao riječ jedinicama lokalne i regionalne samouprave po pitanju sekvestracije.

Gđa. Melita Raukar, pročelnica Upravnog odjela za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj PGŽ postavila je pitanje kakve su zakonske ovlasti PGŽ u kontekstu Zakona o šumama. Navodi da u kontekstu Zakona o vlasništvu sekvestracija postoji kao mogućnost i opcija, ali uz ispunjenje određenih preduvjeta koje mora dati struka. **G. Francetić** navodi da će struka dati preduvjete i da će se s njima obratiti Županiji, Ministarstvo je napravilo model, ali Županija je u njemu

neophodna. Gđa. **Raukar** navodi da PGŽ može razmišljati o pripremi nekakvog pravnog akta, ali preduvjeti i ono što se potom poduzima (mjere) – tu se mora znati kako će se struka posložiti. Također, navodi da kada i dođe do provedbe sekvestracije, postavlja se pitanje kapaciteta i koje su uloge institucija. Da li će neka treća osoba biti uključena u provedbu mjera, tko će to pratiti i nadgledati? Županija u tom smislu nema kapaciteta. Mogućnost postoji, samo treba jasno definirati uloge, obveze i odgovornosti.

G. **Francetić** je potom upitao da li će PGŽ proglasiti sekvestraciju za šume za koje nije poznat vlasnik. Gđa. **Raukar** je odgovorila da ta mogućnost postoji, ali nije sigurno jer je potrebno utvrditi potrebne preduvjete. Gđa. **Francetić** je potom još jednom apelirao Županiju jer bez toga nije moguće provesti planirane aktivnosti.

Gđa. **Blaženka Kulić** je nadopunila pročelnicu - da bi se model sekvestracije primijenio na način kako je to navelo Ministarstvo pravosuđa, treba se zadovoljiti slijedeća pretpostavka – da zaraza bude takvog intenziteta da ugrožava sigurnost prirode i ljudskog okoliša. Da li Hrvatski šumarski institut ima sada takve podatke da može reći da je zaraza u tom intenzitetu? Nadalje, navodi da vlasnici šuma moraju provesti mjere koje im HŠI naloži, za što nam vlasnici trebaju biti poznati. Imamo 2 vrste šumoposjednika poznate i nepoznate. Preduvjet je da im se izda rješenje i naredbe mjere. Postavlja pitanje odluke o proglašenju da je ugroženo zdravlje ljudi – koja institucija će to donijeti i u kojem roku? Županija nema takvu ovlast i obavezu. Na temelju čega će župan proglasiti sekvestraciju?

G. **Francetić** ističe da se sekvestracije ne treba provoditi za državne šume i privatne šume poznatih vlasnika, već za šume gdje vlasnici nisu poznati. Inspekcija je ta koja će utvrditi vlasništvo.

Gđa. **Raukar** ističe da se odgovor o sekvestraciji ne može tražiti unaprijed, dok Županiji nisu poznati uvjeti.

G. **Francetić** rekao je da će Inspekcija u suradnji s Hrvatski šumama i Savjetodavnom službom izaći na teren i prikupiti podatke o česticama u najskorijem roku (najkasnije 1-2 mjeseca) te ih potom dostaviti Županiji kako bi se na tom području proglasila sekvestracija.

Mr. sc. **Goran Videc** prezentirao akcijski plan i kako je Ministarstvo zamislilo riješiti ovaj problem. Glavna zapreka i do sada je bila ulazak u privatno vlasništvo, za čije rješenje se iznašla mogućnost sekvestracije kada je to potrebno radi zaštite prirode i ljudskog okoliša. Razmotreno je nekoliko mogućih smjerova. Inicijalni prijedlog je da se temeljem Zakona o biljnom zdravlju kao kod zaraze Anaplophorom donese Odluka kojom će se odrediti aktere koji su dužni poduzimati određene mjere, a sastavni dio te Oduke bio bi Plan aktivnosti koji bi propisao detaljne aktivnosti:

- izrada popisa katastarskih čestica i karte demarkiranih područja
- propisivanje mjera zaštite s preciznim rokovima provedbe
- poznati vlasnik - većina njih je već poduzela neke mjere
- poznati vlasnik koji ne provodi mjere – angažirati treću stranu - ovlastiti Hrvatske šume d.o.o. da provedu mjere na temelju neprovođenja rješenja inspektora od strane vlasnika
- za šume neriješenog imovinsko-pravnog stanja – šumarska inspekcija utvrdi da nisu poznati vlasnici odnosno da nemaju kome dostaviti rješenje i narediti mjere, o tome izvještava jedinicu regionalne ili lokalne samouprave (ovisno o našem dogovoru tko će vršiti sekvestraciju) te ta osoba pokreće postupak privremenog upravljanja tim površinama.

Navodi da je inicijativa Ministarstva da se zbog raštrkanosti i usitnjenosti tih čestica u sekvestraciju daju veće površine i to odjednom, te da ih se potom daje u zakup kako to predviđa Zakon o vlasništvu. Predlaže se da period zakupa bude 3-5 godina u kojem roku bi se zakupoprimac obvezao na sanaciju i obnovu te površine te da se razmotri Hrvatske šume d.o.o. kao potencijalnog zakupca jer oni imaju potrebne kapacitete da odrade taj posao. Financiranje svih tih aktivnosti provodilo bi se iz sredstava naknade OKFŠ-a, obzirom da zakon predviđa ta sredstva za sanaciju i obnovu. Sa prvim aktivnostima se može započeti odmah, te do kraja godine ući u institut privremenog upravljanja kako bi do početka nove sezone bili spremni za akciju na terenu. Ogladni primjer nam trebaju biti fakultetske šume, mada i u njima, uz sve poduzete mjere, gradacija štetnika nije u potpunosti zaustavljena. Ako svi ne poduzmemo mjere, jedan sam ne može ništa.

Mr. sc. **Zdenko Bogovčić** istaknuo je par činjenica i pitanja - sve je formalno zakonski riješeno, a institucije su ove situacije trebale već prepoznati. Da li su inspektori bili na terenu i vidjeli što se

dešava? Imamo jedan resurs, a dva vlasnika – privatne šume gdje vlasnici brinu za svoje vlasništvo ili imamo napuštene šume, te drugi dio, državne šume. Ako pretpostavimo da je u državnim šumama sve poduzeto, onda ostaje dio privatnih šuma u kojima vlasnici nisu odgovorno postupili. Ovaj plan je teoretski dobar, ali operativno teško provediv. Možemo li proglasiti elementarnu nepogodu i onda svi trebaju izvršavati svoje zadaće? Treba vidjeti o kolikim površinama je riječ, koliko je smreke i koliko je to katastrofalno.

Prof. **Hrašovec** kaže da se ne treba zavaravati postotcima i zamarati površinama jer to je mnoštvo sitnih površina koje zajedno čine katastrofu. A to je još gori slučaj nego jedna velika cjelovita površina.

G. Ivan Ištok navodi da je već više puta na sastancima od strane Hrvatskih šuma d.o.o. dan jasan prijedlog i razmišljanje. Imamo lijepe zakone ali kad ih treba provesti onda imamo problem. Hrvatske šume d.o.o. spremne su aktivno se uključiti u rješavanje tog problema jer što više čekamo, to je teže taj problem riješiti. Radi se o malim i teško pristupačnim parcelama, nije moguća sječe na većim površinama, a stabla nije jednostavno izvući iz šume. HŠ d.o.o. su uložili ogromna sredstva za sanaciju ledoloma i tom prilikom, za razliku od drugih država, nisu imali ljudskih žrtava. Uložili su 500.000 kn svojih sredstva kako bi za sanaciju bukve mogli koristiti ekološki prihvatljiviju žičaru. Navodi da problem nećemo riješiti u mjesec dva, to će trajati godinama ako i riješimo zakonske pretpostavke. Treba se dogovoriti unutar struke hoćemo li rješavati „mrtvace“, nema smisla trošiti energiju i resurse na to, a to je i prof. Hrašovec potvrdio. HŠ d.o.o. mogu izvršiti te radove, uz model da prodaju drvenu masu, ako je vlasnik poznat isplate mu razliku, a ako nije, čuvaju ta sredstva na 5 godina. Trebati će i dio sredstava OKFŠ-a usmjeriti na taj dio. Treba napomenuti, ti radovi će biti skuplji od redovnih jer se koriste i skuplje tehnologije. Osim potkornjaka, javljaju se i neke druge bolesti (na hrastu i jasenu), treba pronaći model za budućnost i nove situacije.

Mr. sc. **Robert Ojurović** zadovoljan je kako HŠ d.o.o. predlažu riješiti sječju, a Savjetodavna služba ima oko 15.000.000 kuna za sanaciju i obnovu. Radili su kalkulacije, to bi po ha s najvećim cijenama i normativima koštalo oko 10.000 kuna prve godine, a ukupno kroz 2-3 godine oko 20.000 kn/ha. Problem ostaju poznati vlasnici i kako ih primorati na provođenje mjera.

G. Damir Zanoškar navodi da je prvi okidač za ovu katastrofu bio 2003. godine - stogodišnja suša. Drugi okidač su konstantne aktivnosti HŠ d.o.o. koje su isušile tlo dubokim vlakama i prekomjernom eksploatacijom narušile hidrološki sustav. Smatra da smo administrativno prespori i kaskamo s mjerama. Proziva HŠ d.o.o. da su 2010. godine oštetili stabla koja su onda naknadno nastradala u ledolomu. Navodi da u šumama rade samo koncesionari, a da HŠ d.o.o. više ni nemaju svojih ekipa. Smatra da treba stati sa sječom zdravih stabala i posvetiti se samo sanitaru.

G. Francetić navodi jedno pitanje za razmišljanje - jesu li HŠ d.o.o. trgovačko društvo i trebaju li donositi profit ili trebaju zapošljavati ljude, čuvati šume i razvijati ruralna područja bez ikakvog profita?

G. Ištok navodi da mu je drago da se lokalna uprava uključila o u brigu o državnim šumama. Navodi da su HŠ d.o.o. morali u kratko vrijeme sanirati 280.000 m³ ledoloma, i to u šumama gdje nema cesta. Prvo su imali pritisak – brzo sanirajte jer propada. Sad kad je to brzo odradeno opet ne valja. Ako je to tako jednostavno zašto općina nije sanirala polomljenu bukvu uz autoput. Danas imamo probleme s jelovim sastojinama jer se premalo sjeklo, sastojine su prezrele. Prirast pada ispod 1% jer se nije dobro gospodarilo. Najljepša šuma je trenutno Lividraga, jer se u njoj sjeklo i ona je "prodisala". Šumarstvo nije poljoprivrede pa da u 1 godine možete nešto popraviti. Laki traktori ne mogu ući zbog teškog terena, konje ne smiju koristiti, ostaje samo teška mehanizacija. Treba odlučiti idemo li u akciju ili ne. HŠ d.o.o. su bacile rukavicu i odraditi će svoj dio posla, vrijeme je da i ostali bace rukavicu i krenu u akciju. To se neće riješiti u 6 mjeseci, ali nečinjenjem nastaje još veće zlo. Već više od godinu dana pričamo o tome. Nema smisla optuživati jedne druge.

G. Darko Tonković smatra da je u državnim šumama UŠP Delnice prevelika drvna zaliha i da je to isto izvor zaraze.

G. Francetić također smatra da ne treba jedni druge optuživati. Ističe da je obično glavni izvor svih problema u ovoj državi taj da nema novaca. Mi novce imamo i samo ih treba utrošiti, druge struke bi to već odano iskoristile. Ponovo je izložio plan i model aktivnosti, očekujemo da se

slijedeći tjedan Fakultet i Institut očituju o mjerama. Ministarstvo paralelno s time radi demarkaciju. Sa površinama za koje se ne zna vlasnik ide se prema Županiji za sekvestraciju.

G. **Bogović** predlaže koristiti i ekološki prihvatljive metode, jedna od njih je žičara. Poziva da se čim prije donese Odluka ministra s rokovima. Podsjeća da su za npr. svinjsku kugu vlasnici svinja dobili odštetu te ističe da nisu ni šumoposjednici krivi što je došao potkornjak, oni isto trpe gubitke.

G. **Francetić** rekao je da se privatnim vlasnicima nudi to da će dobiti obnovljene šume za 0 kn, te eventualno razliku od prodane drvne mase.

G. **Ivica Knožević** smatra da se treba posvetiti rješavanju temeljnog problema nastale situacije, prednost treba dati meritumu, a ne formi. Opasnost je prisutna, šteta je nastala, a možemo očekivati i buduću štetu. Poziva da se daju podloge, a onda ćemo formalno pravno rješavati i učiniti sve potrebno. Pozivati se na to da ni kod drugih nije boje neće riješiti problem.

Gđa. **Raukar** ponovo ističe da Županiji treba podloga za sekvestraciju. Želi znati tko bi davao šume u zakup, koga bismo za to angažirali jer i HŠ d.o.o. i privatnici imaju svoje kapacitete.

G. **Videc**, navodi da šume u zakup može dati jedino ona institucija koja je proglasila privremeno upravljanje (sekvestraciju). Također ističe da problem nećemo riješiti za par mjeseci, a i nakon odrađenih mjera sprječavanja širenja potkornjaka ponovo će se pojaviti zaražena područja. Intencija Ministarstva je da se nakon sanacije, te površine i obnove. Nakon obnove, vlasnici trebaju dalje preuzeti gospodarenja svojim šumama. Također navodi i mogućnost da, kad se upalu prva motorna pila u privatnim šumama, upoznamo 30-ak posto vlasnika, a u tom slučaju imamo kome narediti da provede mjeru.

Gđa. **Raukar** navodi da je korak prije tog je inspekcija, ona treba utvrditi vlasništvo i izdati neki akt da se mjere ne provode, ona treba dati popis takvih čestica. Ističe da jedinice lokalne i regionalne samouprave nemaju kapacitete da provode nadzor zakupa.

Gđa. **Maja Bukovac** istakla je neke probleme koje je uočila. Smatra da se elementarna nepogoda nikako ne može proglasiti, kao niti sekvestracija jer nisu ugroženi životi ljudi. Na području Delnica, Mrkoplja, Ravne Gore i Lukovdola učestalost smreke je tek oko 11%. Također ističe da je Savjetodavna služba temeljem čl. 68. Zakona o šumama napravila sve što je mogla – motriteljska služba i edukacija šumoposjednika. Prostor Gorskoga kotara je najšumovitiji i najmanje naseljen. Smatra da Savjetodavna služba ne može sudjelovati u demarkaciji jer ih je samo dvoje na cijeloj Županiji. Smatra da zakup na rok od 5 godina neće ni trebati jer će potkornjak do tad sve već pojesti. Također smatra da HŠ d.o.o. nema kapacitete da izvrši potrebne radove jer Savjetodavna služba ima ugovor s HŠ d.o.o. za doznaku pa se ni to ne izvodi na vrijeme. Nadalje, navodi kako se sanacija sufinancira samo ako je netko upisan u Upisnik šumoposjednik, te pita da li će se tu što mijenjati. Što sa zaraslim poljoprivrednim površinama? Također postavlja pitanje za razmišljanje - kojim sadnicama ćemo vršiti sanaciju.

Gđa. **Blaženka Kulić** smatra da prethodni sastanci u travnju i lipnju te sve što su predstavnici jedinica lokalne i regionalne samouprave naveli, nisu u cilju da se odbija postupanje, već žele ukazati na sve moguće probleme s kojim ćemo se susresti. Moli da se zabilježi da je potrebno sve uskladiti, pa tako i predvidjeti probleme s poljoprivrednim površinama. Što se tiče obnove, smatra da nije dobro ponovo ići sa smrekom, jer smrekove šume većinom nisu prirodne u Gorskom kotaru.

G. **Francetić** je zaključno istaknuo da će Ministarstvo napraviti Odluku i Naredbu ukoliko bude potrebno, a od svih očekujemo suradnju, rokovi su zadani.

Prof. **Hrašovec** završno je istaknuo da je potkornjak domaći, europski kukac, domaća vrsta, a ova država nije spremna za ono što se dešava. S juga nam dolazi alohtoni organizam. Što će tada NP Risnjak? Što kad udari grom i izazove požar, da li će NP zvati vatrogasce?

Gđa. **Ivana Lakota** navodi da je bila je predsjednica povjerenstva za elementarnu nepogodu 2014. godine te podsjeća na nemoguću situaciju kad je 1600 zahtjeva za odštetu u 2 tjedna došlo na 5 zaposlenih u Gradu. Trebali su obići sav teritorij i utvrditi točnu situaciju te su imali velikih neugodnosti u slučaju poljoprivrednih površina sa bukvom za koje nije moguće dobiti odštetu. Tek su prošli tjedan od županije dobili zadnju isplatu. Danas su im svaki dan ljudi na vratima zbog potkornjaka. Moli pomoć jer je situacija u Čabru alarmantna.

G. Francetić navodi da smo svi svjesni smo problema i zato moli sve aktere da budu operativni. Nema smisla pričati o nemogućnosti provođenja problema, treba pronaći rješenja.

BILJEŠKU SASTAVILA:
Ivana Pešut, voditeljica Odjela

BILJEŠKU ODOBRILO:
mr. Ivica Francetić, pomoćnik ministra

B I L J E Š K A

sa sastanka Koordinacije načelnika i gradonačelnika Grada Delnica
održanog u Delnicama, 5. listopada 2016. godine
na temu: Problematika ugroženosti goranskih šuma smrekovim potkornjakom

Sjednici prisustvuju: Ivica Padavić, načelnik Općine Mrkopalj - predsjedavajući, Ivica Knežević, gradonačelnik Grada Delnica, Anđelko Florijan, načelnik Općine Ravna Gora, Toni Štimac, načelnik Općine Lokve, Kristijan Rajšel, gradonačelnik Grada Čabra, Marinko Kauzlarić, načelnik Općine Fužine, Dragutin Crnković, načelnik Općine Brod Moravice.

Osim načelnika i gradonačelnika sjednici prisustvuju predstavnici PGŽ – Petar Mamula, Melita Raukar i Zlatko Mihelčić, predstavnici UPS Čabar i Gorski kotar Davor Košmrlj i Siniša Lakota, voditelj Uprave šuma Podružnice Delnice Denis Štimac, predstavnici Savjetodavne službe Maja Bukovac i Goran Šoštarić, predstavnik Grada Vrbovskog Dušan Stipanović, pročelnica u gradskoj upravi Čabar Ivana Lakota, te mediji.

Predsjedavajući, Ivica Padavić, poziva inicijatora ovoga sastanka, gradonačelnika Grada Delnica Ivicu Kneževića, da podnese uvodno obrazloženje o ovoj temi i inicira raspravu.

Ivica Knežević: Na žalost, Gorskom kotaru se, nakon ledoloma, događa još jedna pošast – smrekov potkornjak – koja u izuzeto velikim razmjerima prijeti goranskim šumama. Zbog toga je, 30. rujna 2016. godine, u Ministarstvu poljoprivrede održan sastanak na poziv pomoćnika ministra g. Ivana Francetića kojem su još nazočili predstavnici šumarske struke, savjetodavne službe, inspekcije, lokalnih samouprava, Nacionalnog parka, PGŽ, Šumarskog fakulteta. Na sastanku je otvorena sveobuhvatna rasprava ali i rasprava koja se u nekim momentima udaljila od teme okrivljujući neke vidovnjake za stanje koje se trenutno dešava. Na kraju su tenzije ipak spuštene na razinu jedne prihvatljive komunikacije i svi su se složili da je situacija takva da se trebamo dogovarati o mjerama i aktivnostima kako spriječiti buduću štetu i sanirati sadašnje stanje. Neprijeporno je da je šteta nastala, da je evidentirana, ali jednako tako i da prijeti buduća šteta. Predložio sam da svakako treba točno navesti mjere i aktivnosti koje se odnose na pitanja što, kako i tko će poduzeti određene radnje u datom momentu, staviti u formulu naše obveze i aktivnosti bez obzira na razine. Jedan od zaključaka s tog sastanka je bio da će šumarska struka s inspekcijom detektirati žarišta, područja na kojima treba djelovati, da će dalje Ministarstvo sa svojim službama detektirati područja koja su nepoznata u smislu vlasnika i da će se na temelju tih podataka ići prema PGŽ odnosno prema nadležnim institucijama za pokretanje postupka sekvestracije. Smatrao sam važnim, inicirajući ovaj sastanak prije svega radi naše odgovornosti kao čelnika lokalne samouprave, da iniciramo prema nadležnim tijelima, struci i svim institucijama koje su ovdje prije nas, da se pokrenu aktivnosti, da se poduzmu potrebne mjere. Posljednja informacija koju imam od prije dva dana je da je taj nesretni kukac napao i naša stabla smreke u Parku. U jednoj sinergiji razmišljanja doista moramo učiniti sve s naše strane da pokušamo spriječiti daljnju štetu! Bilo je izgovora da to nije tako strašno, pozivajući se na situaciju u bavarskim šumama koja je stradala od izravne posljedice vjetroloma početkom 90-ih godina kada su stradale ogromne površine, a da se radi o vrlo ozbiljnom štetniku i opasnosti potvrđuje i činjenica, a to je potvrdila i struka, da su te šume pod monitoringom i dan-danas i ne prepuštaju situaciju slučaju da bi to izmaklo kontroli. Zaključujem ovim uvodno izlaganje i pozivam sve da se uključe, prije svega struku da pomogne svojim podacima koji će onda usmjeriti ka daljnjim aktivnostima sve nas. Na kraju, još jedan podatak koji je iznesen javno i transparentno: ovoga časa su početna sredstva od općekorisnih funkcija šuma osigurana i financijski aspekt aktivnosti i postupka neće i ne smije biti upitan.

Goran Šoštarić: Čekamo Akcijski plan iz Ministarstva koji će podijeliti zadaće i sve ostalo što je dogovoreno na sastanku u Zagrebu. Najugroženije je područje Grada Čabra odnosno gospodarske jedinice Sveta gora gdje je obuhvaćeno 45 % smreke. Financijske pokazatelje razvrstali smo po JLS kako bi se okvirno i općenito znalo o tome. Ukoliko bude proglašena elementarna nepogoda ići će se od zahtjeva do zahtjeva. Ukupno smo došli do 30.800.000 kuna štete od toga 86 % spada na područje Grada Čabra – preko 26 milijuna kuna. U Vrbovskom situacija nije toliko alarmantna, kao i na dijelovima od Crnog Luga prema Lokvama, Delnicama gdje se još možemo uspješno, jeftino i brzo boriti protiv potkornjaka. Bitan je Akcijski plan prema kojem će se postupati.

Denis Štimac: Hrvatske šume su od proljeća u akciji rješavanja problema s potkornjakom. Ove godine u planu poslovanja imali smo za posjeći 40.000 kubika smreke, do sada smo posjekli 75.000 kubika. Najveći problem je u šumarijama čabarskog kraja: Gerovo, Tršće i Prezid gdje ima najviše smreke. Smrekom najbogatija, ali i najugroženija, gospodarska jedinica je Rudnik u Tršću (30 %), Milanov vrh i Brestica (25 %) te Sušica u Šumariji Gerovo (25 %). Plan je bio, ove godine, posjeći 2.000 kubika smreke u Gerovu, u ovom trenutku srušili smo već 10.000 kubika, u Prezidu je bio plan 8.000 kubika, posječeno je 12-13.000 kubika. Skrad je bio u planu s 2.600 kubika a sad smo već na 6.000 kubika, u Crnom lugu s 500 na 2.000 kubika. U narednih 6 mjeseci predstoji borba riješiti što više zelenih „zdravih“ stabala kako bi se populacija potkornjaka u državnim šumama svela na 40-50 %. Da je svojevremeno bila napravljena radikalna sječa možda bi se pošast zaustavila no, nije se mislilo da će sve biti baš ovako. Ove smo godine imali na raspolaganju 200 klopki što ćemo pojačati metodom lovnih stabala u proljeće. Ne zna se što će reći Akcijski plan, ne znamo kakav će biti naš zadatak. Unutar Uprave šume Delnice doći će do pregrupiranja proizvodnih snaga, a na taj zahtjev bez pomoći HŠ (kao što je bio slučaj prilikom sanacije ledoloma) nećemo moći odgovoriti u tolikoj mjeri koliko se od nas očekuje. U ovom trenutku svih 90-100 radnika sjekača i 30 skidera bore se samo sa smrekovim potkornjakom. Treba reći i to da Uprava šuma Delnice neće plan proizvodnje za ovu godinu probiti što se tiče četinjača jer će se jela zamijeniti smrekom, a neće doći niti do devastacije i uništavanja.

Siniša Lakota: Institucijama treba jako dugo da odrade svoj posao. S temom potkornjaka krenulo se u 7. mjesecu 2015. godine, kontaktirali smo PGŽ te je 29. 4. održan sastanak na tu temu s predstavnicima svih institucija. PGŽ je, tada, uputila zahtjev Ministarstvu poljoprivrede koje je odgovorilo da ne zna mjere koje mogu propisati te traže mišljenje Ministarstva pravosuđa. Mišljenje dolazi u kolovozu, a sljedeći sastanak održava se još mjesec i pol kasnije! Znači, nitko ne može reći da se ne radi, ali zašto sve toliko dugo traje? Priča se pokrenula tek nakon što smo ju medijski razglasili.

Ivica Padavić: Moramo pohvaliti istup župana koji je napravio pravi potez proglašivši elementarnu nepogodu na području Gorskog kotara. Moli predstavnike Županije da se uključe u raspravu, kao i da nam njihovi odjeli koji prate problematiku Hrvatskih šuma pomognu kako bismo mogli izvršiti svoje zadatke da bi se stvari brže rješavale.

Petar Mamula: Županija je od početka uključena u razgovore, župan je proglasio elementarnu nepogodu, a sada smo u iščekivanju Akcijskog plana. Ono što je dogovoreno u Ministarstvu daje za pravo da se problemu pristupa na ozbiljan način iako niti Županiju ne zadovoljava dinamika kojom se stvari odvijaju, ne zadovoljava niti činjenica da se traži krivac jer u ovom trenutku prioritetno moramo utvrditi što učiniti, kojom dinamikom i tko sve i što točno mora učiniti.

Melita Raukar: Šumarstvo pripada u naš djelokrug rada pa smo od početka uključeni u taj prvi pokušaj pripreme sastanka i organiziranje sastanka. Tamo su, prvi puta, izneseni svi problemi. Prisustvovali su svi koji su trebali prisustvovati, a Ministarstvo je prezentiralo jedan mogući Akcijski plan. Hrvatske šume gospodare šumama u državnom vlasništvu i odrađuju svoj dio posla i poduzimaju mjere. Što se tiče privatnih šuma tu su privatni vlasnici i Savjetodavna služba, te Hrvatski šumarski institut. Postupanja će se raditi i u državnim i u privatnim šumama gdje su poznati vlasnici, a najveći problem je u provođenju mjera vezano za one šume gdje vlasnici nisu poznati – tu je Ministarstvo našlo određeno rješenje kroz institut sekvestracije. Međutim, da bi se sve skupa moglo provesti moraju biti ispunjeni preduvjeti – struka mora detektirati da postoji ugroza i takva situacija na terenu, Šumarski institut mora propisati mjere, Ministarstvo mora naložiti provođenje mjera, mora se detektirati ne provođenje ili ne odgovarajuće provođenje mjera. Mi smo razgovarali na način da postoji puno problema u operativnom smislu kod provedbe svih situacija uključujući i nedostatak kapaciteta od strane i HŠ i mogućnosti da privatnici angažiraju određene izvođače radova koji bi vršili tu sanaciju, a kasnije da se i na pravi način provodi sanacija. Zaključak je bio da se čeka konkretni Akcijski plan. Što se tiče samog instituta sekvestracije – župan ili gradonačelnik ili načelnik ju može proglasiti i onda slijedi postupanje. Na svim dosadašnjim sastancima nije bilo do kraja naznačeno o kojoj veličini i razmjeru šteta se radi. Situacija je općenito takva da se župan odlučio na proglašenje elementarne nepogode, a sama procedura propisana je Zakonom o elementarnim nepogodama. Svakako će biti potreban i operativni dogovor kako bi se izdefiniralo tko i što treba raditi.

Davor Košmrlj: Struka je na sastanku 16. travnja 2014. godine, nakon ledoloma, predvidjela i upozorila pojavu potkornjaka. Imamo privatne šumovlasnike koji se prozivaju da su problem, izvor zaraze zajedno s Nacionalnim parkom, međutim upravo na inicijativu Mreže udruga privatnih

šumovlasnika Čabar, Gorski kotar i Lukovdol mi smo krenuli s inicijativom, kontaktirali PGŽ početkom godine što je rezultiralo sastankom u travnju gdje su po prvi puta u povijesti bili za istim stolom svi: državne, privatne šume, JLS, institut, fakultet. Što se tiče pravnog dijela dolazi do proglašenja elementarne nepogode, sekvestracije i raznih modela rješavanja problema, no dok nismo pokrenuli medijsku kampanju i, jedino uz pomoć PGŽ, ništa se ne bi pokrenulo, ne bi se počele uključivati ekološke udruge i nitko ne bi znao za problem dok ne bi bilo kasno. U Čabru gori pod nogama, u Delnice potkornjak dolazi, povećava se najezda prema Vrbovskom, Ravnoj Gori i Mrkoplju – ugrožen je cijeli Gorski kotar. Imovinsko pravno privatne su šume u groznoj situaciji kao i općenito imovinsko pravna situacija u RH. Neusklađenost katastra s gruntovnicom je jedna velika kočnica. Uglavnom se radi o sitnim, malim posjedima. Ljudi su iseljeni, ne znaju međe, nisu još niti ledolom riješili. Fizički ne mogu doći do svoje šume, nema vlaka, nema financijskih sredstava. PGŽ je, opet prva, odlučila presjeći i proglasiti elementarnu nepogodu, a mi još uvijek čekamo famozni Akcijski plan. Da li je Akcijski plan sekvestracija? Možda je no, koliko sve traje, da li je itko napravio bilo kakvu projekciju, da li itko zna koliko ima šumskih čestica ili koliko ima čestica koje su katastarski livade, oranice, poljoprivredno zemljište a na njima od kraja II. svjetskog rata raste šuma? Zna li itko te podatke? Ne! A mi govorimo o sekvestraciji iako niti jedan uvjet za njeno provođenje nije ispunjen. Sekvestracija se može provesti samo na česticama za koje se ne zna tko je vlasnik. Koliko je čestica za koje znamo vlasnika, koliko će trajati postupak?... a i taj vlasnik uglavnom nema riješene imovinsko pravne odnose jer ima još stotinu suvlasnika od kojih je pola mrtvo već pedeset godina! Govorimo o pet koraka unaprijed a nismo krenuli s mrtve točke. Bilo tko tko želi ući u šumu mora imati sve riješeno, ne želimo da se u šumi bilo tko bavi sječom, prodajom već želimo da Ministarstvo definira na koji način će se to riješiti mimo svih mogućih instituta, sudskih i izvan sudskih postupaka, parničnih i vanparničnih, katastarskih izmjera koje traju.... Tri tjedna treba potkornjaku da pojede jednu smreku i zarazi drugih 10-15 stabala. Pričamo o brojkama, dopisujemo se između institucija i ne znam kada će netko reći da je tome dosta. Treba znati i to da naš šumovlasnik prosječno ima 70-ak godina, da nema traktor, nema motornu pilu, nema nikoga koga bi angažirao na tržištu. Osim toga njegova posječena smreka gubi na vrijednosti oko 70 %. Dogovorimo se, sjednimo za isti stol i donesimo dokument koji će licenciranim izvođačima radova omogućiti da spriječe najezdu, a paralelno uz to godinama će trajati sva rješenja sekvestracije, rješavanje imovinsko pravnih odnosa, promjene katastarskih kultura, utvrđivanje međa..... potrebne su godine, a tri tjedna dovoljno je potkornjaku da uništi smreku. Potrebno je rješenje koje je izvaninstitucionalno a drži se zakona i propisa RH, netko mora podvući crtu. Hrvatske šume mogu se truditi koliko god hoće no potkornjak dolazi do granice s privatnom šumom i što im onda vrijedi što su tisuće kubika svoje šume posjekli, radili tampon zone ako je dva metra dalje privatna parcela u koju nitko ne može ući.

Ivica Padavić: Situacija je više nego komplicirana i teška. Ovdje smo da pokušamo učiniti sve ono što je u moći JLS, najgore će biti ako se odgovornost bude prebacivala. Treba aktivno početi djelovati! Kada dobijemo Akcijski plan očekujemo da će nas netko sa njime upoznati da znamo tko će i što i kada provoditi. Akcijski plan treba dati odgovore na naše dileme.

Maja Bukovac: Trenutno pokušavamo izvući jednu vrlo nesređenu stvar iz čitavog konteksta i pokušavamo ju riješiti. Elementarna nepogoda bit će problem jer, da biste mogli ostvariti bilo kakvu naknadu u vidu dobivanja novca ili slično, morate dokazati vlasništvo ili barem posjedništvo. Kod ledoloma povjerenstva su prihvaćala posjedovne listove, ali ako hoćete povrat sredstava na šumu tada na papiru treba pisati da je to šuma! Kod nas, na žalost, imamo puno poljoprivrednih površina, prema podacima ispada da je privatnih šuma u Gorskom kotaru oko 21 % iako je stvarno stanje nešto drugačije i rekla bih da se radi o 15 %. Smreka dolazi prvo na marginalna poljoprivredna područja (prije jele i bukve), a zadnjih 15-ak godina imali smo i kampanju sadnje smreke. Imamo usitnjene površine – prosječna površina privatnog posjeda u RH iznosi pola hektara ali ne u komadu nego usitnjeno. Sljedeći je problem vlasništva. Nadalje, biologija potkornjaka odnosno njegova gradacija je između 3 do 5 godina i, ako je sve započelo 2014. godine tada smo imali tri godine vremena to riješiti, a taj rok ističe iduće godine do kada će potkornjak pojesti sve. Također, treba reći da u Savjetodavnoj službi PGŽ radi tek dvoje ljudi, bez automobila i druge potrebne tehničke opreme.

Usljedila je rasprava u kojoj je istaknut problem neriješenih imovinsko pravnih odnosa, problem izgubljenog vremena, pitanje što s posječenom količinom? Birokratska procedura traje predugo, problem treba riješiti odmah a papirnato se može rješavati naknado, vlasništvo će utvrditi službe nakon toga. Prvo treba riješiti problem, onda vlasništvo.

Kristijan Rajšel: Imamo napad na smrekovu šumu, staru populaciju, državu koja je takva kakva je i koja se tek sada sjetila nešto poduzeti i Akcijski plan. Ako se sekvencijacija spusti na nivo načelnika i gradonačelnika dogodit će se cirkus jer, kad nešto odluči gradonačelnik onda dolazi milijun žalbi, ali kad odluči ministar onda se to poštuje. Stoga je puno efikasnije i brže da ministarstvo kaže što treba i na koji način sprovesti. Struka i politika moraju ozbiljno izanalizirati problematiku i predložiti najbrži i naj kvalitetniji način rješavanja. Sve mora biti brzo i učinkovito. Istina, ljudima je atraktivnije pitanje koliko će dobiti odštete nego kako ćemo suzbiti potkornjaka. Fokusirajmo se na rješavanje širenja potkornjaka, a onda ćemo vidjeti kolika će biti odšteta.

Ivana Lakota: Imamo pretežno staračko domaćinstvo, brižno domaćinstvo koje želi riješiti potkornjaka jer su o tome čuli u medijima. Ljudi žele riješiti problem ali ne mogu zbog starosti, tehničkih i sličnih razloga te se često oslanjaju na pomoć JLS.

Toni Štimac: Akcijski plan neće riješiti ovaj problem, on će naznačiti korake koji će biti dugoročno neostvarivi!

Ivica Knežević: Čuli smo puno stvari koje su neprijeporne – od nesređenih imovinsko pravnih odnosa, neusklađenosti gruntnice i katastra, izostanka materijalno operativnih resursa na strani privatnih šumoposjednika.... To je nešto što nećemo sigurno riješiti ubrzo ali ako ne počnemo onda nećemo nikada riješiti ali to ne može biti uvjet rješavanja ovoga problema. Očekujem od nadležnih da naprave operativni akcijski plan koji neće biti formalan nego operativan i koji će dati konkretne mjere i zadatke što učiniti i kako učiniti. Ako ne spriječimo potkornjaka badava nam sve jer tada će se rješavati samo zemljište a ne i vrijednost na zemljištu koju treba spasiti. Evidentna je progresija i opasnost. Ne ide li se doista ozbiljno sa sustavnim, efikasnim mjerama u aktivnosti bojim se da će sve biti izgubljeno. Iako sam zagovornik prava poštujući pravo, legalista poštujući sve odluke, zakone, pravilnike, mjere itd. u ovom slučaju je sprečavanje iznad svih pravnih procedura. Slovenska i njemačka iskustva su nešto što bi nas trebalo voditi da se spriječi opasnost, sve ostalo će biti potrošeno vrijeme i neobavljen posao.

Dragutin Crnković: Šume su dio nas, živimo sa njima a one zajedno s nama. Da li je itko spomenuo jednu pretjeranu centralizaciju? Spomenuti treba i odgovornost da u buduću više nikome ne padne na pamet da se s takvim nemarom ponaša prema jednom cijelom kraju. Gle čuda opet Gorski kotar! Pa tako ledolom, ovo-ono, pa nam iz Zagreba oduzmu sve što se da oduzeti... praktički nas kastriraju dok se pomoćnici ministra bave lovištima a ne resursima. Neću niti spominjati direktora HŠ koji nas se na vrijeđao i koji ima benefite kao pola proračuna Općine Brod Moravice. Gdje je taj čovjek? Ovo je jedna mala priča u toj našoj napačenoj državi. Ovdje je šteta učinjena da ne možemo niti predvidjeti koliko i ti likovi moraju za takve štete odgovarati!

Maja Bukovac: Svi smo krivi, vi i ja i Hrvatske šume.... Zato što je šuma uvijek bila nešto što se čuvalo i u što se zalazilo kada je to trebalo i kada je gusto, a nam sada jest gusto. Ljudi pojačano sijeku jer je to jedino što imamo. Drugo, zapustili smo zimsku sječicu, odbacili smo lovna stabla jer za to treba puno vremena i truda ali to se ne dešava zadnjih 5 nego zadnjih 50 godina. Obezvrijedili smo državu jer smo dozvolili da nam oranice, livade i pašnjaci zarastu u šumu. Svaka oranica vrijedi 20 puta više nego šuma! Naš odnos prema šumi, prema prirodi je kakav. Danas se događa šumi, sutra je na redu možda voda, prekosutra nešto drugo i zato zagovaram da više nije bitno tko je kriv. Spriječimo za ubuduće.

S ovom konstatacijom (svi smo krivi) nije se složio Dragutin Crnković koji navodi da možemo osjećati odgovornost da smo mogli učiniti više. Država smo koja u svom vlasništvu ima 83 % šume – toga nema nigdje u svijetu. Što će ovoj državi šuma? Bitna je struka.

Petar Mamula: Nismo svi podjednako krivi. Trenutno suzbijamo požar, istina je da problem nije od jučer, istina je da se radi o javnom dobru kojim gospodari jedno poduzeće kojeg je država vlasnik odnosno naredbodavac u svim segmentima. Ne možemo povući znak jednakosti između gospodarenja i iskorištavanja – to je puno širi pojam. Koliko je gospodarenje dobro vidi se u činjenici da su HŠ trgovačko društvo. No, vratimo se na potkornjaka, sačekajmo Akcijski plan kako bismo dobili mjere koje će ministarstvo propisati. Apelirajmo na državu da se pronađu pravne pretpostavke za ulazak u privatno vlasništvo i da se ide u „gašenje požara“. Sve što je bilo bitno za reći je rečeno, treba sačekati korake koji su krenuli kako bi se konkretizirali u Akcijskom planu, kako bismo vidjeli što je provedivo i kako bismo mogli reagirati.

Dragutin Crnković predlaže da Koordinacija goranskih načelnika i gradonačelnika obrazloži problematiku i pošalje dopise na sve nadležne adrese s potpisima svih gradonačelnika i načelnika i posebno iznesenim stručnim stavom.

Melita Raukar: Županija ima jednu jedinu zakonsku obvezu iz Zakona o šumama a to je donošenje posebne odluke o provođenju, između ostalog, i šumskog reda i to su sve ovlasti što se županije tiče glede postupanja u šumarstvu. Zaključili smo da župan odnosno županija uputi dopis prema ministarstvu, da ministarstvo kao jedino koje je zakonom o šumama ovlašteno da donese jednu takvu odluku, akt, naputak, naredbu... naloži postupanje na način da se riješi problem potkornjaka. Bilo je zaključeno da ćemo dobiti Akcijski plan na sastanku u Ministarstvu ali prezentirano je nešto što su oni zamislili da bi bilo provedeno a to je da se definira, da struka kaže da postoji ugroza za okoliš, da Šumarski fakultet daje mjere koje nisu baš nove s obzirom da potkornjak kao nametnik nije nešto što je došlo sa strane već je on naš domaći nametnik, a sada je zbog povećanog broja postao štetnik (inače normalni živi i na neki način je i koristan u šumi). Sad treba propisati mjere. Rekli su da bi bilo puno lakše propisati mjere kad bi se radilo o nametniku sa strane. Predložili su da će ministar donijeti takvu odluku ili vrstu naredbe gdje će se mjere naložiti za postupanje. Međutim, kad smo razgovarali o provedbi onda se ispostavio drugi problem – nema kapaciteta za provedbu sanitarne sječe kao i kasnije pošumljavanje, obnovu itd. Znači – ispostavilo se niz operativnih problema. Samo jedan prijedlog koji je bio iznesen je bio u modelu sekvenciranja: da načelnik, gradonačelnik ili župan izda rješenje, sklopi ugovor s izvođačem, vi ili mi ugovaramo provedbu sankcije s nekim na terenu ili da teren dobije u zakup na određeni broj godina, sam izvrši sječu i naplati se iz drvne mase. No, tu se postavlja pitanje tko bi to kontrolirao? Inspekcija ima 4 zaposlena za područje PGŽ i Istarske županije, Savjetodavna služba ima tek dvoje zaposlenih. Zaključak je da nemamo raspoloživih kapaciteta i ako se odlučimo na takav hodogram (s postojećim kapacitetima) on će trajati 5 godina. Jedino je Ministarstvo to koje ima snagu angažirati sve postojeće resurse. Županija je već apelirala i bilo bi dobro da i vi, načelnici i gradonačelnici, apelirate a mi ćemo kroz proglašenje elementarne nepogode pokušati doći do podataka o visini štete i provesti proceduru uz vašu pomoć. Što se tiče naplate štete moramo zadovoljiti propisanu formu.

Ivica Knežević: Možda postoje kapaciteti u mnogim agencijama. Opet se bavimo formalnim stvarima što će trajati mjesecima dok se sva šuma ne uništi, a onda će biti kasno.

Melita Raukar: Sve JLS Gorskog kotara bit će navedene u područje koje je zahvaćeno elementarnom nepogodom. Od sutra kreću aktivnosti vezane uz aplikaciju nakon čega Povjerenstva imaju 8 dana da prijave prvo priopćenje.

Ivica Padavić zahvalio je prisutnima što su se odazvali pozivu i sudjelovali u raspravi.

Dovršeno u 13,40

Napisala:
Klaudija Kumpar

Predsjedavajući
Ivica Padavić

SAVJETODAVNA SLUŽBA

PODRUŽNICA PRIMORSKO GORANSKE ŽUPANIJE

PROCJENA ŠTETE NA SMRECI UZROKOVANA POTKORNJAKOM U PRIVATNIM ŠUMAMA

GJ	Površina (ha)	DRVNA ZALIHA (m ³)		SMREKA		ZARAŽENO OD UKUPNE DRVNE ZALIHE (%)	IZRAČUN ŠTETE (359,65 kn X 0,7)	ADMINISTRATIVNE OPĆINE (kn)
		Smreka	Ukupno	zaraženo %	m ³			
Prezid	2303	213866	642862	15	32080	4,99	8076275	ČABAR 26818944
		33,27	100,00					
Čabar	1170	42563	210114	25	10641	5,06	2678862	
		20,26	100,00					
Sv gora	2515	141794	607813	45	63807	10,50	160638J7	
		23,33	100,00					
Risnjak	1358	21425	194598	5	1071	0,55	269693	DELNICE 107877
		11,01	100,00					LOKVE 161816
Fužine	1429	4722	151626	10	472	0,31	118879	FUŽINE 118879
		3,11	100,00					
Mrkopalj	2077	24786	174308	10	2479	1,42	624000	MRKOPALJ 624000
		14,22	100,00					
Petehovac	2090	30050	486239	5	1503	0,31	378262	DELNICE 663349
		6,18	100,00					
Kupa	1852	11324	233674	10	1132	0,48	285087	SKRAD I BROD M. 1212691
		4,85	100,00					
Dobra	2819	96339	599958	5	4817	0,80	1212691	RAVNA GORA 1012319
		16,06	100,00					
Mala Viševica	1592	80421	375758	5	4021	1,07	1012319	VRBOVSKO 84267
		21,40	100,00					
Lukovdol	2537	12832	466675	1	128	0,03	32305	VRBOVSKO 84267
		2,75	100,00					
Osojnik	2946	5722	478450	1	57	0,01	14405	
		1,20	100,00					
Ribnjak	756	14918	98461	1	149	0,15	37557	
		15,15	100,00					
Ukupno	25445	700762	4720536	17	122358	2,59	30804143	UKUPNO 30804143
		14,84	100,00					

U Delnicama, 05.10.2016.

Izradili:

Maja Bukovac dipl.ing.šum.

Goran Šošarić dipl.ing.šum.

viši stručni savjetnici za šume šumoposjednici

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

ŽUPAN

KLASA: 361-07/16-01/2
URBROJ: 2170/1-01/3-3/3-16-2
Rijeka, 6. listopada 2016.

Na temelju članka 2. st. 1 i članka 6. st. 1. Zakona o zaštiti od elementarnih nepogoda ("Narodne novine" broj 73/97 i 174/04), članka 52. točke 23. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/09, 9/13 i 25/13 – pročišćeni tekst) i članka 25. Poslovnika o radu Župana Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 23/14, 16/15 i 3/16 i 19/16 – pročišćeni tekst), Župan Primorsko-goranske županije dana 6. listopada 2016. godine, donio je

ODLUKU

o proglašenju elementarne nepogode za područje Gorskog kotara u Primorsko-goranskoj županiji

I.

Proglašavam elementarnu nepogodu za područje Gorskog kotara odnosno dijela Primorsko-goranske županije za gradove Čabar, Delnice i Vrbovsko te za općine Brod Moravice, Fužine, Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora i Skrad zbog šteta uzrokovanih povećanim brojem štetnih organizama (smrekov potkornjak) na smrekovim šumama, naročito od 1. svibnja 2016. do danas.

Elementarna nepogoda – ledena kiša u veljači 2014.g. te klimatološki uvjeti (blage zime i iznimno topla ljeta - **sušni period**) nakon toga, uvjetovali su pojavu povećanog broja štetnih organizama - smrekova pisara (potkornjaka) iznad uobičajene mjere. Veliki broj oštećenih stabala smreke te nepotpuno provođenje mjera šumskog reda od strane osoba koje gospodare šumama uzrokovale su širenje ovih organizama i na ostatak zdravih stabala smreke s tendencijom daljnjeg širenja i sušenje stabala.

S obzirom da je gubitak šumskih resursa znatan, da dugoročno može izazvati znatne štete po okoliš i u konačnici i ljudsko zdravlje, te da prelazi sposobnost zajednice da sama sanira štete proglašava se elementarna nepogoda.

II.

Sukladno članku 28. Zakona o zaštiti od elementarnih nepogoda («Narodne novine» broj 73/97. i 174/04.) obvezuju se gradska/općinska povjerenstva za procjenu šteta od elementarnih nepogoda iz točke I. ove Odluke da u roku 8 (osam) dana od dana proglašenja izrade izvješće – **prvo priopćenje** s procjenom ukupne štete, te isto dostave u Registar šteta od elementarnih nepogoda i na znanje Županijskom povjerenstvu za procjenu šteta od elementarnih nepogoda

Obavezuju se sva gradska/općinska povjerenstva da obave izvid šteta na terenu, te izrade **konačno izvješće** o nastaloj šteti za svoj grad/općinu te ih u roku **50 (pedeset)** dana od dana stupanja na snagu ove odluke dostave Županijskom povjerenstvu za procjenu šteta od elementarnih nepogoda.

III.

Obavezuje se Županijsko povjerenstvo za procjenu šteta od elementarnih nepogoda da u roku od 60 (šezdeset) dana od dana stupanja na snagu ove odluke izradi **zbirno konačno izvješće** o nastaloj šteti te isto dostavi u **Registar šteta od elementarnih nepogoda**.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama", službenom glasilu Primorsko-goranske županije.

DOSTAVITI:

1. JLS Gorskog kotara Primorsko-goranske županije – sve,
2. Ministarstvo financija,
3. Državno povjerenstvo za procjenu štete od elementarnih nepogoda,
4. Županijsko povjerenstvo za procjenu štete od elementarnih nepogoda,
5. Arhiva, ovdje